

د کان کیندنې تړون

د افغانستان اسلامي امارت د کانونو او پترولیم وزارت

او

طیب زابل د کانونو د استخراج او پروسس شرکت

ترمنځ

د پروان ولایت د کوه صاقي د څلورم بلاک د کرومایتو د پروژې په اړه

نېټه: / ۱۴۰۲ هـ.ش | / ۱۴۴۵ هـ.ق

لیکلی

1.....	جزئیات.....	1
1.....	مقدمه.....	2
2.....	منل شوي اصطلاحات.....	2
7.....	تعریفونه.....	7
8.....	د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره.....	8
8.....	لومړۍ برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول.....	8
8.....	د تړون ثبت او خپرول.....	8
9.....	د اکتشافی جوورکول.....	9
10.....	د استخراج د جوازورکول.....	10
10.....	د جواز ساحه.....	10
10.....	دویمه برخه: د پلانونو وړاندې کول او منظوري.....	10
10.....	عمومي پلانونه.....	10
11.....	پیشنهادي پلانونه.....	11
12.....	د پلانونو منظوري.....	12
12.....	د منظور شویو پلانونو بدلول ..	12
13.....	د اکتشاف جواز کی ژمنه شوي حقوق.....	13
13.....	د استخراج په جواز کی ژمنه شوي حقوق.....	13
13.....	څلورمه برخه: د جواز شرطونه.....	13
13.....	د اکتشافی جواز شرطونه.....	13
14.....	د استخراجی جواز شرطونه.....	14
14.....	پنځمه برخه: مالي موضوعات.....	14
14.....	د ځمکې د سطحې کرایه.....	14
14.....	فیسونه.....	14
14.....	حق الامتیاز (رویالتي).....	14
15.....	د حق الامتیاز مکلفیتونه.....	15
15.....	ګمرکي محصولات.....	15
16.....	تادیات.....	16
16.....	د بهرنی پولې واحد (ګرنسي) تادیه او موجودیت.....	16
16.....	مالي راپور ورکونه او محاسبه.....	16
17.....	د منرالي فعالیتونو عمومي ګرندود.....	17
17.....	بیمه (تکافل).....	17
18.....	چاپیریال ساتنه.....	18
18.....	کارګران.....	18
18.....	روغتیا او خونديتوب.....	18

18.....	د کورني امنيت	28
20.....	د محلي ګټو او د ټولني د پراختيا پلان	29
20.....	عامه کارونه.....	30
20.....	د زېربنا جوړول	31
21.....	لرغوني او فرهنگي آثار.....	32
22.....	د نهايي محصول خرڅلاو او صادرات	33
22.....	بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول	34
22.....	راپور ورکونه.....	34
23.....	د اسنادو ساتل	35
24.....	تفتيش	36
24.....	اتمه برخه: نيابت او ضمانتونه.....	37
24.....	د ترون لرونکي نيابت او ضمانتونه.....	37
26.....	د وزارت نيابت او تضمينونه.....	38
26.....	نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراءت	39
26.....	د رسمي هدايتونو رعايت	39
27.....	د اجرا ضمانتونه.....	40
27.....	د چاپيريال ساتني ضمانتونه.....	41
28.....	غرامت	42
28.....	د مسئوليت حدود	43
29.....	د ترون د فسخي آثار.....	45
29.....	د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف يا لغوه کېدو آثار.....	46
31.....	ګډې حل لارې.....	47
31.....	لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملي	48
31.....	فرعي قرارداد	48
32.....	د مديريت بدلون.....	49
32.....	د حقونو او مکلفيتونو پر لپړد محدوديتونه.....	50
33.....	يوولسه برخه: عمومي حکمونه.....	51
33.....	د وزارت له خوا ډاډ.....	51
34.....	غير مترقيه پېښې (فورس ماژور).....	52
36.....	د اختلافونو حل.....	53
36.....	محرماته معلومات.....	54
37.....	خبرتياوي.....	55
38.....	متفرقه حکمونه.....	56
40.....	لومړی جدول: اکتشافی جواز.....	40
40.....	لومړی برخه: مقدم شرطونه.....	40

- 40..... دويمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)
- 41..... دريمه برخه: د جواز ساحه
- 42..... دويم جدول: استخراجي جواز
- 42..... لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)
- 43..... درېيم جدول: زېرېنا او عامه کارونه
- 43..... لومړی برخه: زېرېنا
- 43..... دويمه برخه: عامه کارونه
- 43..... څلورم جدول: ځانگړي شرايط
- 46..... لومړی شمېره ضميمه: د استخراج منظور شوی پلان

جزئیات
نېټه:

۱۴۰۲/ ۱۴۰۲ هـ.ش | / ۱۴۴۵ هـ.ق

لوري:

تړون ورکونکی:

نوم
پته
برېښنالیک
۱.۱.۱ د کانونو او پترولیم وزارت
د مکروریان څلورلاری کابل

تړون لرونکی:

نوم
پته
برېښنالیک
[د طیب زاہل د کان کیندنی او پروسس شرکت]
[کارته چار د مجلل تالار کوڅه مرکز کابل، کابل-افغانستان]
[wakilnoorzi2023@gmail.com]

مقدمه

۱. د کانونو او پترولیم وزارت له خوا د منبع واحد په توګه، تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه په لاندې ډول ترسره شوی ده:
۱. دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت د ریاست الوزراء د ۸۹۰ گني او ۱۵-۲-۱۴۴۵ نېټې حکم او د کانونو او پترولیم وزارت د مقام د ۲۳۶۵ گني او ۱۴-۵-۱۴۴۵ نېټې په اساس تصویب شوي ده.
- ب. دا تړون د کان کیندنی تړون لرونکي ته د اکتشاف د جواز او د استخراجي جواز د لومړیتوب حق ورکوي.
- ت. دغه تړون د دواړه لوریو د لاسلیک سره سم د ثبت او نشر څخه وروسته د اجرا پراو ته داخلیري او د کانونو او پترولیم وزارت یې مدیریت کوي.
- ث. دا تړون د عامه ګټو په موخه لاسلیک شوی او د کانونو او پترولیم وزارت یې د خپریدو حق لري.

منډ شوي اصطلاحات

1 تعريفونه

1.1

په دغه تړون کې کارول شوي اصطلاحات لاندې معناوي لري:

د محاسبې معيارونه: د نړيوال مالي راپور ورکونې سيستم (IFRS) معيارونه او اصول.

عمل: د يوې کړنې، شخړې، دعوا، غوښتنې، څېړنې، پوښتنې، قانوني تعقيب، حقوقي دعوا، منځگريټوب يا د شخړې حل.

زياتمن لوري: د دې اصطلاح معنی په 53.3 فقره کې شرح شوي ده؛

افغانی: د افغانستان رسمي ټولې واحد.

تصدي: د عامه ساتنې تصدي يا بله بديله اداره چې د کورنيو چارو وزارت له خوا تاسيس شوې او په افغانستان کې د پلي کېدونکو پروژو لپاره داخلي امنيت تامينوي.

نافذہ قوانين: په اړونده برخه کې د تصويب شويو قوانينو په معنا دی چې بنيادي وخت پروخت تعديل شي، او د شک د مخنيوي لپاره لاندې قوانين پکې شاملېږي:

د کانونو قانون، مقرري، لارښوونې، د استملاک قانون، د گمرکاتو قانون، د چاپيريال ساتنې قانون،

پر عايداتو د مالياتو قانون، د کار قانون، د خصوصي پانگوني قانون؛ او په دې برخه کې د تطبيق

ور نور نافذہ تقيني سندونه.

منظوري: د نافذہ قوانينو له حکم سره سم له يوه با صلاحيته مقام څخه د تائيد، رضاييت، صلاحيت، ثبت،

تصديق، جواز، يا معافيت تر لاسه کول.

د منظوري باصلاحيته مرجع:

(الف) د ټولني د پراختيا پلان، د روغتيا او خونديتوب پلان، د پروسس پلان او د محلي گټو د پلان په

برخه کې، وزارت؛

(ب) د چاپيريال ساتنې د مديريت پلان په برخه کې، د چاپيريال ساتنې ملي اداره (NEPA)؛ او

(ت) د کورني امنيت پلان په برخه کې، د عامه ساتنې تصدي.

د ټولني د پراختيا منظور شوي پلان: هغه پلان چې د ټولني د پراختيا په هدف د تړون لرونکي لخوا وزارت

ته وړاندې شوي او د وزارت لخوا منظور شوي دي.

منظور شوي سندونه: د ټولني د پراختيا، کورني امنيت، چاپيريال ساتنې د مديريت، اکتشاف، روغتيا او

خونديتوب، د سيمه ايزو گټو منظور شوي پلانونه او يا د کان کيندنې منظور شوي پروپوزل؛

د داخلي امنيت منظور شوي پلان: د داخلي امنيت پلان چې د وزارت له خوا منظور شوي وي.

د چاپيريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان: د چاپيريال ساتنې د مديريت پلان چې د چاپيريال ساتنې ملي

ادارې له خوا منظور شوي وي.

د اکتشاف منظور شوي پروگرام: د اکتشاف هغه پلان چې د دې تړون په 1 ضميمه کې تشرېح شوي.

د روغتيا او خونديتوب منظور شوي پلان: د روغتيا او خونديتوب پلان چې د وزارت له خوا منظور شوي

وي.

د سيمه ييزو گټو منظور شوي پلان: د سيمه ييزو گټو پلان چې د وزارت له خوا منظور شوي وي.

د کان کيندنې منظور شوي پروپوزل: د کان کيندنې هغه پروپوزل چې د اقتصادي کمپسيون له خوا منظور

شوي وي.

منظور شوي پلان:

(الف) د اکتشافي جواز په صورت کې، د چاپيريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان، د روغتيا او

خونديتوب منظور شوي پلان، د محلي گټي منظور شوي پلان او د کورني امنيت منظور شوي

پلان؛ يا

(ب) د استخراجي جواز په صورت کې، د ټولني د پراختيا منظور شوي پلان، د چاپيريال ساتنې د

مديريت منظور شوي پلان، د روغتيا او خونديتوب منظور شوي پلان، د محلي گټي منظور شوي

پلان، د پروسس منظور شوي پلان او د کورني امنيت منظور شوي پلان.

با صلاحیته مرجع: هره امارتي، نیمه امارتي، اداري، مالي یا قضایي ارگان، څانگه، کمیسیون، مقام، محکمه، اداره یا بل هر هغه بنسټ، او د شک د مخنیوي لپاره، خپله وزارت هم په کې شاملېږي.
د تړون لرونکي اسناد: ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي لخوا وزارت ته سپارل شوي، چې لاندې اسناد پکې شامل دي:

الف د تړون لرونکي لاندې پیشنهادي پلانونه:

- (1) د اکتشاف پلان؛
- (2) د چاپیریال ساتني د مدیریت پلان؛
- (3) د محلي گټو پلان؛
- (4) د روغتیا او خونديتوب پلان؛
- (5) د کورني امنیت پلان؛
- (6) استخراجي پلان؛
- (7) د ټولني د پراختیا پلان؛ او
- (8) د پروسس پلان.

(ب) د ارزونې پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا چمتو شوي نور معلومات (مهمه نه ده چې دغه ټول معلومات وزارت غوښتي وي یا نه)؛

مرکزي بانک: د افغانستان بانک.

تړون: د کان کیندنې همدا تړون.

تړون لرونکي: د طیب زابل د کان کیندنې او پروسس شرکت

د تړون لرونکي تضمینونه: د دغه تړون د 37.1 ماده کې ذکر شوي نیابت او تضمینونه.

د تړون موده: هغه موده چې په 3.2 فقره کې شرحه شوي ده.

مقدم شرایط: هغه شرطونه چې د دې تړون د (1) جدول په لومړۍ برخه کې شرحه شوي دي.

محرم معلومات: لاندې معلومات چې د افشا کوونکي اړخ یا د هغه د استازو له لوري ترلاسه کوونکي یا د هغه استازو ته، که په هره بڼه وي، افشا کړي:

(أ) هغه معلومات چې د نافذه قوانینو له مخې محرم دي.

(ب) شخصي موضوعات، د کارکوونکو روغتیايي ریکارډونه، یا د کارکوونکو او نورو کسانو سندونه او معلومات، او نور موضوعات چې د اشخاصو محرمیت په کې شامل وي.

(ت) د تجهیزاتو، د پروسې نوښتونو، امنیتي یا سوداگریزو رازونو په اړه محرم تخنیکي یا ملکیتي معلومات.

(ث) د حقوقي سلاکارانو د سلا مشورې په گډون محرم حقوقي موضوعات؛

(ج) د کان کیندنې اړوند معلومات؛

(ح) د تړون لرونکي د معنوي مالکیت حق چې په پروژه پوري تړاو لري؛ یا

خو هغه معلومات نه پکې شاملېږي چې:

(خ) لاسته راوړونکي لوري اړ وي چې د افغانستان نافذه قوانینو سره سم یې خپاره یا په عامه توگه وړاندې کړي؛

(د) چې د عامه شتمنيو برخه وي او يا يې يوه برخه وبلل شي، په دې شرط چې د دغه تړون د نقض کېدو او يا د افشا کوونکي لوري او يا د هغوی د استازو په امانت کې د خیانت لامل نه شي.

(ذ) چې تر لاسه کوونکي لوري ثابتې کړي چې د معلوماتو افشا کولو پر مهال افشا کوونکي لوري خبر و (خو دا چې یاد معلومات د افشا کوونکي لوري يا د هغوی د استازو د امانت ساتلو د اصل د نقض له امله نه وي)؛ او يا دا

(ر) چې تر لاسه کوونکي لوري دا معلومات له افشا کوونکي لوري پرته له بلې سرچینې تر لاسه کړي وي او ياده سرچینه د معلوماتو د افشا صلاحیت ولري.

د گمرکونو نافذه قوانين: د افغانستان اسلامي امارت د مالي وزارت د گمرکاتو قوانين.

افشاء کوونکي لوري: هغه لوري چې په مستقیمه توگه يا د خپلو استازو له لارې محرم معلومات افشا کوي. امریکايي ډالر (USD): د امریکا د متحده ایالتونو رسمي پولي واحد.

د اجرا نېټه: تر ټولو وروستی هغه نېټه ده په کومه چې د کان کیندنې تړون د ټولو لورو له خوا لاسلیک، ثبت او د کانونو نافذه قانون پر بنسټ خپور شي.

د پای نېټه: د مقدمو شرایطو سره په برخه کې، هغه نېټه ده چې د لومړي (1) جدول په لومړۍ برخه کې د مقدمو شرایطو لپاره ټاکل شوي ده.

د تقصیر موارد: هغه موارد چې په 44 ماده کې بیان شوي دي.

د تبادلې نرخ: هغه نرخ چې په ټاکلې نېټه د راکړې ورکړې لپاره ټاکل شوي وي.

د استخراج جواز: هغه جواز چې د کانونو نافذه قانون له حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې ورته د فعالیت اجازه ورکوي.

د اکتشاف جواز: هغه جواز چې د کانونو نافذه قانون حکمونو سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې ورته د کروماتیکو د اکتشاف اجازه ورکوي.

د استملاک مرجع: د دې اصطلاح معنا د استملاک په نافذه قانون کې شرح شوي ده.

مالي کال: دولس میاشتني دوره چې د هر هجري شمسي کال د حمل میاشتې په لومړۍ نېټه پیل او د حوت میاشتې په ۲۹ نېټه پای ته رسېږي.

غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور): معنی یې په 53.1 ماده کې بیان شوي ده.

د مالي راپور ورکونې نړیوال معیارونه چې د محاسبې د نړیوالو معیارونو د بورډ له خوا خپرېږي.

پر عایداتو د مالیاتو قانون: پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون

غیر مستقیم زیان: هر هغه غیر مستقیم زیان یا خساره او یا هم د ځینو فعالیتونو په نتیجه کې رامنځته شوی زیان یا خساره که په هره بڼه پېښ شوی وي او لاندې ټکي په کې شاملېږي:

(أ) د استفادې (پېښې شوي استفادې)، تولید، گټې، عاید، کاروبار یا سپما زیان؛ او

(ب) هغه زیان چې د سوداگریزې یا کاروباري اختلال له امله رامنځته شوی وي،

ولو که غیر مستقیم زیان د وړاندوینې وړ وي یا نه وي.

فکري مالکیت: د اختراع، د کارونې وړ موډل، د نشر حق (د راتلونکي نشر د حق په گډون)، سوداگریز نښان، لوگو او د ډیزاین نښو، خدماتي نښو، سوداگریزو نومونو، برانډ نومونو، ډیزاینونو، سوداگریزو رازونو، د ډومېن نومونو، د نړیوالې شبکې (world wide web) سره د نورو تړلو نومونو، انټرنېټي پټي،

د حقونو په گډون د فکري مالکیت د حقونو په معنا دی چې د انفاذ له نېټې مخکې یا وروسته رامنځته کېږي او ټول غوښتنلیکونه او حقونه په کې شاملېږي چې د دې ډول فکري مالکیت د ثبتولو لپاره کارول کېږي.

د افلاس حالات: د تړون د یوه لوري په اړه له لاندې مواردو څخه د یو یا څو مواردو رامنځته کېدو ته وايي:

- (ا) دا د هر نافذ قانون د اهدافو لپاره دی؛
 - (۱) چې پر وخت خپل پورونه ادا نه شي کړای؛ یا
 - (۲) له افلاس سره مخ وي؛
- (ب) ټول پورونه یا د پورونو یوه برخه تادیه توقف، تعلیق یا د هغه د توقف کولو گواښ وکړي؛
- (ج) د پور ورکونکو د غونډې رابلل او دایرول؛
- (د) هر هغه عمل ترسره کول چې د افلاس سبب شي؛
- (ه) کله چې د هغه د جایداد د مصارفې غوښتنلیک وړاندې او یا یې په اړه حکم صادر شي؛
- (و) د یوې قانوني وجیبي په سرته رسولو کې پاتې راشي؛
- (ز) د یو داسې گام اخیستل چې په یوه ناسم وضعیت منتج شي؛
- (ح) د یو داسې گام اخیستل چې تر لاسه کوونکی، اخیستونکی او مدیر، رییس، د تصفیې مدیر یا موقتي د تصفیې مدیر د همدغه یا یې کومې بلې شتمني لپاره گومارل شوی وي، ورته کومه گمارنه ترسره شي؛
- (ط) کله چې د ټولو یا یو شمېر پور ورکونکو د گټو لپاره هر ډول تړون، جوړښت یا ترتیب ته داخل شي؛ یا
- (ي) نور هغه اعمال چې د قانون یا د صلاحیت په یوه محدوده کې پېښېږي چې د پورته توضیحاتو له یو مورد سره ورته وي یا ورته اغېزې ولري؛

د کار قانون: د کار نافذ قانون څخه عبارت دی؛

جواز: د کان د اکتشاف یا د کان د استخراج جواز (هر یو چې د استفادې وړ وي)

د جواز ساحه په لاندې معنا ده:

(الف) د اکتشافی جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د اکتشافی جواز موضوع جوړوي؛ او

(ب) د استخراج د جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د استخراج د جواز موضوع وي؛

د جواز د پای نېټه: د جواز په اړه له لاندې مواردو څخه هر هغه څه چې لومړی رامنځته شي:

(ا) د جواز د وخت د ختمېدو نېټه؛

(ب) له جواز څخه (یا یې یوې برخې څخه) د انصراف یا لاس اخیستو یا پرېښودو نېټه؛ او

(ج) د کانونو قانون له مخې د جواز د لغوي نېټه؛

زیان: ټول زیانونه، خسارات، مصارف او لگښتونه؛

د کانونو نافذ قانون: د کانونو قانون چې کېدای شي وخت په وخت تعدیل شي؛

د کان کیندنې معلومات: ټول هغه معلومات او اطلاعات چې په جوازونو پورې یا د جواز ساحه کې په کوم منرال پورې اړه ولري.

وزارت: د افغانستان د کانونو او پترولیم وزارت په معنا دی.

بل لوری: په لاندې معنا دی:

(ا) که چېرې د کان کیندنې تړون لرونکی زیانمن شوی لوری وي، نو وزارت بالمقابل لوری بلل کېږي؛ یا

(ب) که چېرې وزارت زیانمن شوی لوری وي، د کان کیندنې تړون لرونکی بل لوری بلل کېږي؛

د خصوصي پانگوني قانون: د خصوصي پانگوني نافذ قانون.

پروژه: په لوی مقیاس د کان کیندنې پروژه ده چې له دې تړون سره سم د کان کیندنې د تړون لرونکي له خوا د جواز په ساحه کې پلي کېږي.

وراندې شوی (پېشنهادي) پلان: د تړون لرونکي له لاندې پېشنهادي پلانونو څخه عبارت دي:

(ا) د چاپېريال ساتنې د مدیریت پلان؛

(ب) د محلي کتو پلان؛

(ج) د روغتیا او خونديتوب پلان؛

(د) د ټولني پراختیا پلان،

(ه) د کورني امنیت پلان

(و) د اکتشاف پلان

(ز) د استخراج پلان

(ح) د پروسس پلان (د امکان په صورت کې)

د شک د مخنيوي لپاره، د ۹مې مادې پر بنسټ د يوه منظور شوي پلان هر ډول پېشنهادي بديل پکې شاملېږي.

عامه کارونه: هغه کارونه چې د دې تړون د درېيم جدول په دويمه برخه کې ذکر شوي دي.

د کان کيندنې صنعت واجد شرايط ماليه ورکوونکي: نسبت يې هغې اصطلاح ته کېږي چې پر عايداتو د مالياتو په قانون کې تشریح شوي ده.

تر لاسه کوونکي لوري: هغه لوري دی چې محرم معلومات (په مستقيم ډول او يا هم د خپلو استازو په وسيله تر لاسه کوي).

نافذہ مقررہ: د کانونو نافذہ مقررہ چې کېدای شي وخت پر وخت د تعديل وړ وي.

اروند لوري: د يو حقوقي شخصيت په اړه هر هغه شخص ته ويل کېږي، چې د يوه يا څو منځگرو په وسيله عمده مالک وي، يا په دې حقوقي اداره کې په مستقيم او يا غير مستقيم ډول د مشارکت عمده برخه لري.

د يوه لوري استازی په لاندې معنا دی:

(ا) له هغه لوري سره اړوند يو لوری؛ او

(ب) آمر، رئيس، کارکوونکي، استازی، مفتش، مشاور، شريک، گډ پانگوال، يا د هغه لوري قراردادي يا د هغه لوري اړوند لوری؛

اړينه بيمه (تکافل): بيمه (تکافل) چې د اسلامي شريعت او نافذہ قوانينو لخوا اړينه بلل شوي وي.

د بيا مېشتېدنې کمېټه: هغه کمېټه ده چې د استملاک په برخه کې د استملاک نافذہ قانون سره سم جوړېږي.

د بيا مېشتېدنې د پروژې د تطبيق پلان: معنا يې د بيا مېشتېدنې د کمېټې لخوا د استملاک نافذہ قانون سره سم د هغو اشخاصو د بيا مېشتېدنې لپاره چمتو شوی پلان دی چې ځمکه يې د عامه کتو لپاره استملاک شوي وي.

ځانگړي شرايط: معنا هغه خاص شرايط چې په څلورم جدول کې ذکر شوي دي.

د وزارت تضمینونه: هغه تضمینونه او ژمنې چې په 38.1 ماده کې روښانه شوي دي.

د مالياتو نافذہ قوانين: د مالياتو په اړه ټول نافذہ قوانين (د گمرکاتو نافذہ قانون او پر عايد د مالياتو نافذہ قانون په گډون).

درېيم لوري (ثالث لوري): د کان کېندنې د قراردادي او يا هم د هغه اړوند لوري څخه پرته بل لوری.

تضمين: د کان کيندنې د قراردادي تضمين ؛ او

تفسير

د دغه تړون په تفسير کې لاندې موارد شاملېږي، مگر دا چې محتويات يې بل ډول ايجاب وکړي:

1.2

1.2.1 عنوانونه يوازې د آسانتيا په خاطر ځای پر ځای کېږي او د دغه تړون د محتوياتو پر تشریح کوم اغېز نه لري.

- 1.2.2 د شخص په اصطلاح کې هر فرد، شرکت، کمپنی، موسسه، حکومت، امارت یا د امارت اداره یا یوه ټولنه، اړونده مرجع، ګډه پانګونه، د مشارکت کنسرشیوم (ولو که بېل حقوقي شخصیتونه ولري او یا یې و نه لري) شاملېږي.
- 1.2.3 که یوې کلیمې یا عبارت ته یوه مشخصه معنی ورکړل شوې وي، د دغه کلیمې یا عبارت راتل د بحث په بله برخه کې، یا یې بله ګرامري بڼه ورته معنا لري.
- 1.2.4 یوه کلیمه چې مفرد بڼې، د هغه کلیمې جمع هم بڼې او یوه کلیمه چې جمع بڼې، د همدغې کلیمې مفرد هم بڼې.
- 1.2.5 هر جنسیت ته اشاره د هغه بل جنسیت هم بڼې.
- 1.2.6 د 'شامل' یا 'شاملېږي' کلیمې ته مراجعه پرته له کوم محدودیت څخه تعبیر کېږي.
- 1.2.7 د تړون یوه لوري، بند، جدول او یا ضمیمې ته اشاره، د دغه تړون یوه لوري، بند، جدول او یا هم ضمیمې ته اشاره ده.
- 1.2.8 یوه لوري، یو سند یا هوکړه لیک ته (ددې تړون په شمول) په اشاره کې، د هغه لوري د کار اجرا کوونکي، مدیران، خايناستي او مجاز استازی شاملېږي، په شمول د هر هغه کس چې تبدیل شوی وي.
- 1.2.9 یوه سند یا هوکړه لیک ته اشاره (د دغه تړون په ګډون) هغه سند یا هوکړه لیک بڼې چې وخت پر وخت تعدیل شوی، نوی شوی، ضمیمه شوی او یا عوض شوی وي.
- 1.2.10 جدولونه او ضمیمې د دغه تړون برخه جوړوي.
- 1.2.11 په تضمینونو کې تناقض او یا هم د تړون نقض ته له اشارې څخه موخه هغه تضمینونه دي چې واقعي، بشپړ او یا صحیح نه وي، یا هم ګمراه کوونکي او خطا ایستونکي وي؛ او
- 1.2.12 د کان کیندنې د دغه تړون هېڅ حکم باید د بل لوري په زیان له دې کبله تعبیر نه شي، چې ګویا نوموړی طرف د دې تړون د ترتیب یا په دې تړون کې د کوم حکم د درج کولو مسئولیت درلود.
- کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره**
- 1.3 په دغه تړون کې هدف په لاندې ډول دی، مګر دا چې محتویاتو کې په بل ډول روښانه شوي وي:
- 1.3.1 له ورځې څخه موخه د وخت هغه موده ده چې په نېمه شپه کې پیلېږي او ۲۴ ساعته وروسته پای ته رسېږي.
- 1.3.2 د ورځې له وخت څخه موخه د کابل، افغانستان وخت دی.
- 1.3.3 له کاري ورځې څخه موخه د اونۍ ټولې ورځې شاملېږي، پرته له جمعې او عمومي رخصتیو، په کومو کې چې بانکونه د عمومي کاروبارونو لپاره په کابل، افغانستان کې پرانیستي وي.
- 1.3.4 له 'مياشتې' څخه موخه د هجري شمسي جنتري میاشت او له 'کال' څخه موخه هجري شمسي کال دی؛
- 1.3.5 که د یوه فعالیت یا یوې پېښې ورځ یا د وخت یوه موده له یوې ټاکلې نېټې یا ورځې څخه مشخصه شوې وي، دغه ورځ په محاسبه کې نه شمېرل کېږي؛ او
- 1.3.6 که د دغه تړون پر اساس د دغه تړون د کوم فعالیت د ترسره کېدو ورځ، کاري ورځ نه وي، نو ورځ راتلونکې کاري ورځ تفسیر کېږي او فعالیت باید په راتلونکې کاري ورځ ترسره شي.
- غوره هڅې**
- 1.4 دواړه لوري باید د قرارداد په عملي کولو کې پوره او غوره هڅې وکړي.
- 2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره
- ارجحیت**
- 2.1 که چېرې د لاندې نافذه قوانینو او اسنادو:
- 2.1.1 د کانونو نافذه قانون؛

- 2.1.2 د دې تړون؛
 2.1.3 د هر جواز شرایط؛ او
 2.1.4 نورو مصدقه اسنادو،
 ترمنځ تناقض یا تکر موجود وي، نو په دې صورت کې، پورتنیو اسنادو ته په ترتیب سره مراجعه کېږي.

ظرفیت او استازي اداره

- 2.2 د کانونو او پترولیوم وزارت د تړون ورکونکي په حیث دغه تړون لاسلیک کوي؛ او
 2.3 د دې تړون لرونکی مني چې وزارت ددې تړون په وسیله خپل اړونده حقوق اعمال او د دغه تړون له مخې خپل مکلفیتونه ترسره کړي.

لومړۍ برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول

3 د تړون ثبت او خپرول

- 3.1 وزارت مکلف دی چې د تړون تر لاسلیک وروسته به، په ۱۰ کاري ورځو کې:
 3.1.1 د کانونو د نافذه قانون او مقرري سره سم دغه تړون په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او
 3.1.2 وزارت د دغه تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکینو جزییات خپروي.
 3.1.3 یو داسې لیکلی حکم به صادر وي چې پر بنسټ یې تړون لرونکی د تړون د لومړي جدول په درېیمه برخه کې مشخصه شوي ځمکې ته لاسرسی ومومي، خو تر هغه بریده چې نوموړې ځمکه د 7.1.2 مادې د حکمونو مطابق د هر پیشنهادي پلان د نهایي کولو لپاره اړینه وي، مشروط پر دې چې تړون لرونکی به د جواز تر ورکړې پورې د ساحوي کار د اختلال اجازه نه لري.

موده

- 3.2.1 دغه تړون د اجرا نېټې څخه پیلېږي او په لاندې مواردو کې چې هر یو یې لومړی واقع شو، پر اساس یې تړون پای ته رسېږي:
 3.2.1.1 هغه نېټه چې پر اساس یې دغه تړون د 4.8، 44.2 او 53.10 مادو د حکمونو په پام کې نیولو سره، فسخه شي؛ او
 3.2.1.2 هغه نېټه چې:
 3.2.1.3 کله اړخونه په لیکلي ډول د دغه تړون د فسخې په اړه هوکړه وکړي؛ او
 3.2.1.4 فسخه د وزارت په سپارښتنه د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شي.

4 د اکتشافی جواز ورکول

د اکتشافی جواز د حسن اجراء ضمانت

- 4.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د تړون د اجرا تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې په اکتشافی پلان کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د حسن اجراء ضمانت وړاندې کړي. (دا په هغه صورت کې چې د اجرا ضمانت د تړون د اجرا تر نېټې مخکې وزارت ته نه وي وړاندې شوی).
 4.2 تړون لرونکی مني چې وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راتلل، د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.
مقدم شرایط
 4.3 مقدم شرطونه چې په لومړي (۱) جدول کې وړاندې شوي دي، یوازې د وزارت د منفعت لپاره دي او یوازې د یوې لیکلي خیرتیا له لارې د وزارت له خوا د تړون لرونکي لپاره معاف کېدای شي.
 4.4 هر لوری باید پوره هڅې وکړي څو دا ډاډ رامنځته شي چې څومره ژر چې شونې وي، د اجرا له نېټې وروسته یا د پای نېټې پرمهال یا له هغې مخکې مقدم شرایط پر ځای کړي.
 4.5 یو لوری باید سملاسي:
 4.5.1 څومره ژر چې شونې وي، بل ته د مقدمو شرطونو د پلي کېدو یا نه پلي کېدو په اړه په لیکلي بڼه خبر ورکړي.

- 4.5.2 د ترون نورو لوريو ته مرستندويه او مصدقه اسناد وړاندي کړي، تر څو د هغو له مخې ډاډ حاصل شي چې مقدم شرطونه پلي شوي او يا هم د پلي کېدو وړ نه دي.
- 4.6 د ترون هر لوري کولی شي چې د 4.7 مادې پر بنسټ د ترون بل لوري ته د ليکلې خبرتيا په لېرلو سره ترون په لاندې مواردو کې فسخ کړي:
- 4.6.1 کله چې يو مقدم شرط پوره نه شي او د 4.3 مادې پر اساس نوموړی مقدم شرط د موضوع تر پېښېدو يا د کومې بلې قضیې يا حالت تر رامنځته کېدو وروسته، چې د مقدم شرطونو د پر ځای خنډ ګرځېدلي وي، د ۳۵ کاري ورځو په جريان کې معاف شوی نه وي،
- 4.6.2 کله چې يو لوری د يو مقدم شرط له پوره کېدو څخه راضي نه وي يا هم نوموړی شرط د 4.3 مادې پر اساس د ترون د پای نېټې سره سم يا تر هغه مخکې معاف شوی نه وي.
- 4.7 وزارت نه شي کولی چې د 4.6 مادې پر بنسټ دغه ترون فسخ کړي، مګر دا چې:
- 4.7.1 وزارت د 4.4 او 4.5 بندونو پر اساس خپل مکلفیتونه ترسره کړي وي؛ او
- 4.7.2 د فسخي پېشنهاد وزارت تر سپارښتنې وروسته د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شوی وي.
- 4.8 که چېرې دا ترون د 4.6 مادې پر بنسټ فسخه کړای شي، 47 ماده پلي کېږي.
- د اکتشافی جواز ورکړه
- 4.9 وزارت مکلف دی چې څومره ژر چې شونې وي، د اکتشافی پلان تر منظوري وروسته ترون لرونکي ته د اکتشاف جواز د ۱۵ کاري ورځو په جريان کې ورکړي.
- وزارت د اکتشافی جواز تر صدور وروسته د لسو (۱۰) کاري ورځو په جريان کې لاندې چارې سرته رسوي:
- 4.9.1 د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم د اکتشاف جواز به په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او
- 4.9.2 د کانونو نافذه قانون او مقرري پر اساس به د اکتشاف جواز يوه کاپي خپروي.
- 5 د استخراج د جواز ورکړه
- د لومړيتوب حق
- 5.1 د ترون د مودې په جريان کې، ترون لرونکی د اکتشافی جواز د ساحې د تولي يا يوې برخې لپاره د استخراج د يو يا څو جوازونو د ترلاسه کولو په برخه کې د لومړيتوب حق درلودلی شي.
- د استخراج جواز لپاره غوښتنه
- 5.2 ترون لرونکی کولی شي چې له هغو اړينو اسنادو سره يو ځای چې د کانونو نافذه قانون او مقرري لازم ګنلي وي، د استخراج د جواز د ترلاسه کولو لپاره وزارت ته په هغه بڼه غوښتنلیک وسپاري چې په نافذه مقررې کې بيان شوي ده.
- 5.3 د شک د مخنيوي په خاطر، د چاپېريال ساتنې د مدیریت پلان، د تولني د پراختيا پلان، د کورني امنیت پلان، د محلي ګټې پلان او د روغتيا او خونديتوب پلان چې د 5.2 مادې له حکمونو سره سم وړاندي شوی وي، بنایي چې په هماغه بڼه وي او يا هم بنایي بدل شوی وي، چې په دې صورت کې د چاپېريال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د تولني د پراختيا منظور شوی پلان، د کورني امنیت منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان او د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان ګنل کېږي.
- د کان کیندنې پلان منظوري
- 5.4 د 5.2 مادې سره سم د اړينو اسنادو له ترلاسه کولو وروسته، وزارت خپل مکلفیتونه پر وخت ادا کوي او هغه مشخص زماني چوکاټ به په پام کې نیسي چې د اقتصادي کمېسيون لخوا په تصویب شويو لارښوونو کې مشخص شوی وي.
- 5.5 د کانونو نافذه قانون له محدودولو پرته، وزارت به د لاندې مواردو په اړه ترون لرونکي ته سملاسي ليکلی خبر ورکوي:
- 5.5.1 د اقتصادي کمېسيون له خوا د کان کیندنې د اړونده پروپوزل د تائید يا ردېدو په اړه؛ او
- 5.5.2 د هغې پېښې په اړه کله چې د کان کیندنې پلان تائید شي او د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم د استخراج جواز تر صدور وروسته، د کان کیندنې پروپوزل کې د نويو شرایطو ځای پر ځای کول وړانديز شي.
- 5.6 ترون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې د استخراج جواز به تر هغې نه ورکول کېږي، تر څو چې اقتصادي کمېسيون د کان کیندنې اړوند پروپوزل نه وي منظور کړی او د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم اړين اسناد يې نه وي چمتو کړي.

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت
 5.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت تر هغې خبرتیا وروسته د ۴۰ کاري ورځو په جریان کې وړاندې کړي، کله چې اقتصادي کمپسیون د 5.5 مادې سره سم د تړون لرونکي د کان کیندنې پروپوزل تایید کړي.

5.8 تړون لرونکی مني چې که چېرې نوموړی د 5.7 مادې پربنسټ وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راشي، دغه عمل د 41.1 مادې پر اساس د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.
د استخراج جواز ورکول

5.9 د 5.10 مادې په پام کې نیولو سره، څومره ژر چې شونې وي، وزارت به د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې د لاندې شرایطو له پوره کېدو وروسته تړون لرونکي ته استخراجي جواز ورکوي:
 5.9.1 له هغې نېټې وروسته کله چې اقتصادي کمپسیون استخراجي پلان چې د 5.2 مادې له مخې وړاندې شوی وي، منظور کړی وي او دا یې تشخیص کړي وي چې د استخراجي جواز او د کانونو نافذه قانون له مخې د کان کیندنې پروپوزل کې نوي شرایط ځای پر ځای شي؛ او
 5.9.2 له هغې نېټې وروسته کله چې تړون لرونکی د 5.7 مادې سره سم وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړی وي.

5.10 پر 5.9 مادې سربېره، تړون لرونکی مني چې، کانونو نافذه قانون له مخې وزارت تر هغې تړون لرونکي ته د استخراج جواز نه ورکوي، تر څو چې وزارت داد نه وي حاصل کړي چې تړون لرونکي د دې تړون او د کانونو نافذه قانون او مقرري ټول مفادات رعایت کړي دي.
 5.11 وزارت د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې لاندې کارونه ترسره کوي:
 5.11.1 د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم په رسمي دفتر کې د استخراجي جواز ثبتول؛ او
 5.11.2 د استخراجي جواز د یوې کاپي خپرول.

6 د جواز ساحه

د اکتشاف جواز
 6.1 تړون لرونکی مني چې د اکتشاف جواز له صدور وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 10.1 ماده کې درج شوي فعالیتونه د جواز په ساحه کې اجرا کړي، خو لاندې ساحه پکې نه شاملېږي:
 6.1.1 هغه ساحه چې، د کانونو نافذه قانون له مخې تړون لرونکي ترې وخت پر وخت انصراف کړی وي؛ او
 6.1.2 هغه ساحه چې د 6.2.2 مادې له مخې د اکتشاف جواز یې لغوه شوی وي.

6.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې د جواز د ټولې یا یوې برخه ساحې په اړه چې په 6.1 ماده کې ورته اشاره شوي، د اکتشاف جواز به:
 6.2.1 د کانونو قانون په پام کې نیولو سره، د هغې ساحې په اړه د اجرا وړ وي چې د استخراجي جواز په ساحه کې نه راځي؛ او
 6.2.2 د جواز د هغې برخې ساحې په اړه چې د استخراجي جواز تابع نه وي، فسخه شوی وي.

د استخراج جواز

6.3 تړون لرونکی مني چې یو استخراجي جواز تر صدور وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 11.1 ماده کې ذکر شوي فعالیتونه د جواز ساحه کې ترسره کړي، خو هغه ساحې پکې نه شاملېږي چې تړون لرونکي د نافذه قانون له مخې ترې انصراف کړی وي.
 6.4 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، د یوه استخراجي جواز ساحه به تر هغې اندازې نه پراخېږي، کوم چې د استخراجي فعالیتونو لپاره په قانع کوونکي توګه اړینه بلل کېږي.

دویمه برخه: د پلانونو وړاندې کول او منظوري

7 پلانونه په عمومي ډول وړاندې شوي پلانونه

7.1 تړون لرونکی مني چې:

- 7.1.1 ترون لرونکي ته د دغه ترون ورکړه د وړاندې شويو پلانونو پر بنسټ شوي؛ او
- 7.1.2 د منظوري لپاره وړاندې شوي پلانونونه، بايد اساساً د هغو پلانونو له نسخو سره ورته وي چې په لومړيو کې وړاندې شوي وو او يوازې هغه وخت د بياکتنې تابع دي، چې اړتيا وليدل شي چې د يوې منظورونکي مرجع له خوا وړاندې شوي نظريات او تعديلات بايد پکې درج کرل شي.
- 7.2 د اړينو پلانونو منظوري ترون لرونکي مني چې د اکتشافې جواز او د استخراجي جواز د يو شرط په توګه، په ساحه کې د کيندنې د کار تر پيل مخکې، بايد د هر وړاندې شوي پلان لپاره له اړونده صلاحيت لرونکي مرجع څخه منظوري ترلاسه کړي (البته دا په هغه صورت کې چې د اکتشافې يا استخراجي جواز تر صدور مخکې، کوم پلان د باصلاحيته مرجع له خوا نه وي منظور شوی).
- 7.3 منظور شويو پلانونو ته عامه لاسرسی ترون لرونکي مني چې منظور شوي پلانونه به د کانونو نافذه قانون سره سم د عامه لاسرسي وړ وي.
- 7.4 د کورني امنيت پلان د شک د مخنيوي لپاره:
- 7.4.1 دويمه برخه د کورني امنيت د پلان په اړه د تطبيق وړ نه ده؛ او
- 7.4.2 د کورني امنيت د پلان منظوري او يا هم د داخلي امنيت په منظور شوي پلان کې تغيرات د ۲۸مې مادې پر اساس تنظيمېږي.
- 8 د پلانونو منظوري د باصلاحيته مرجع له خوا ارزونه او منظوري
- 8.1 که چېرې:
- 8.1.1 د اکتشافې جواز په صورت کې، د پروپوزلونو د ارزونې پروسې په جريان کې د ترون لرونکي لخوا وړاندې شوی پلان د اجرا نېټې څخه مخکې د اړونده باصلاحيته مرجع لخوا منظور شوی نه وي؛ يا
- 8.1.2 د استخراجي جواز په صورت کې، د استخراج وړاندې شوی پلان چې د ترون لرونکي له خوا د کانونو نافذه قانون پر اساس وړاندې شوی وي او د استخراجي جواز تر ورکړې مخکې د اړونده باصلاحيته مرجع له لوري نه وي منظور شوی،
- وزارت ژمنه کوي، څومره ژر چې شوني وي، د اجرا نېټې يا د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته لاندې اقدامات ترسره کوي:
- 8.1.3 اړونده مرجع د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او
- 8.1.4 که چېرې منظورونکي مرجع:
- 8.1.4.1 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان منظوري، نوموړې مرجع سملاسي بايد ترون لرونکي ته په ليکلي بڼه خبر ورکړي (د ټولو هغو شرطونو له جزيياتو سره يو ځای چې د پلان د منظوري لپاره وضع شوي وي)؛ يا
- 8.1.4.2 د کانونو نافذه قانون سره سم، نوموړی وړاندې شوی پلان اصلاحاتو ته اړتيا ولري او يا د نوموړي وړاندې شوي پلان په اړه خپل نظر وړاندې کوي، نو دغه منظورونکي مرجع بايد ترون لرونکي په ليکلي بڼه د پلان د اصلاح او يا نظر په اړه خبر کړي (البته که چېرې د تطبيق وړ وي).
- 8.2 د منظورونکي مرجع له خوا د اصلاحاتو غوښتنه که چېرې منظورونکي مرجع د 8.1.4.2 مادې پر اساس ترون لرونکي ته خبرتيا لېږي، نو:
- 8.2.1 ترون لرونکي بايد پر وړاندې شوي پلان بيا کتنه وکړي ترڅو اړين اصلاحات په پلان کې شامل کړي او هم هغه نظريات په پام کې ونيسي چې د منظورونکي مرجع له خوا وړاندې شوي دي (که چېرې د تطبيق وړ وي)؛
- 8.2.2 ترون لرونکي بايد وړاندې شوی پلان (د هغې بياکتنې په ګډون چې په 8.2.1 ماده کې اشاره ورته شوي) د خبرتيا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسليم کړي؛
- 8.2.3 وروسته له هغې چې وزارت يو پېشنهادي پلان چې د 8.2.2 مادې له مخې بيا ځلي وړاندې شوی وي، ترلاسه کړ، څومره ژر چې شوني وي، وزارت ژمنه کوي اړونده منظورونکي مرجع وړاندې

شوی پلان بیا ارزوي او له 8.1.3 څخه تر 8.1.4 مادو کې د راغلو پړاونو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکي ته خبر ورکوي؛ او
8.2.4 هغه پړاوونه چې په 8.2.1 او 8.2.3 مادو کې ورته اشاره شوي، تر هغې تکرارېږي ترڅو چې منظورونکي مرجع د کانونو نافذه قانون له مخې اړونده پلان منظور کړي.

9 د منظور شویو پلانونو بدلول

9.1 د منظوري شوي پلان بدلول
که چېرې د مقرري یا کوم بل نافذه قانون له مخې اړینه ګڼل شوې وي، تړون لرونکي باید پر منظور شوي پلان بیاکتنه وکړي او هغه اصلاح کړي او د هغه پر ځای نوی پلان چمتو او وړاندې کړي.

9.2 تړون لرونکي مني چې نوموړی له نافذه مقرري سره سم، د منظور شوي پلان د بدلولو په موخه وزارت ته د بل پلان د منظوري لپاره وړاندیز کولی شي (ولو که په پلان کې دغه بدلونونه د 9.1 مادې له مخې یا هم په بل ډول اړین ګڼل شوي وي).

9.3 د منظورونکي مرجع له خوا ارزونه او منظوري
وزارت ژمنه کوي چې له 9.2 مادې سره سم، د وړاندې شوي پلان له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر شوني وي:

9.3.1 اړونده منظورونکي مرجع باید وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقرري مطابق و ارزوي؛ او

9.3.2 که چېرې نوموړي منظورونکي مرجع:
9.3.2.1 وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقرري مطابق منظوروي، باید سملاسي تړون لرونکي ته خبر ورکړي (له هغو شرطونو سره یو ځای چې د منظوري لپاره وضع شوي دي)؛ یا

9.3.2.2 که په وړاندې شوي پلان کې د کانونو نافذه مقرري پر بنسټ تعدیلاتو ته اړتیا وي یا هم د یاد پلان په اړه کوم نظر وړاندې شوی وي، منظورونکي مرجع به د تعدیلاتو یا نظر په اړه تړون لرونکي ته سملاسي خبر ورکوي (البته که د تطبیق وړ وي).

هغه تعدیلات چې منظورونکي مقام یې غوښتنه کوي

9.4 که چېرې د یوې منظورونکي مرجع له خوا د 9.3.2.2 مادې له مخې تړون لرونکي ته خبرتیا لېږل کېږي، نو په دې صورت کې له 8.2.1 څخه تر 8.2.4 پورې مادې له لازمو بدلونونو سره پلي کېږي.

درېیمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

10.1 تړون لرونکي مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته د اکتشاف جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د اکتشاف جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د نمونو راټولولو د مالکیت حق

10.2 د لاندې مادې په پام کې نیولو سره:

10.2.1 تړون لرونکي مکلف دی چې د نورو اکتشافي چارو تر څنګ ټولې منرالي نمونې او برمه کاري (Core Drilling) د وزارت لپاره چمتو کړي او همدارنګه د کانونو نافذه قانون له مخې د اکتشافي چارو تر بشپړیدو، د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو او یا انصراف څخه وروسته ټول اکتشافي معلومات وزارت ته سپاري؛ او

10.2.2 د اکتشافي چارو تر بشپړیدو، د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو او انصراف وروسته د ټولو منرالي نمونو، برمه کاري او هم د اکتشافي معلوماتو د مالکیت حق له تړون لرونکي څخه وزارت ته انتقالېږي.

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق

- مجاز فعالیتونه**
- 11.1 تړون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، د استخراج جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د استخراج جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.
- د منرالونو د مالکیت حق**
- 11.2 د 11.4 مادې په رعایت، د منرالونو د نوعیت په تفکیک سره ټول هغه منرالونه چې د استخراج د جواز او د دې تړون د شرطونو مطابق را ایستل کېږي، د رویالتي په ګډون د ټولو تادیاتي مکلفیتونو تر ادا کولو وروسته د دغه تړون مطابق د تړون لرونکي ملکیت ګڼل کېږي.
- 11.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د کانونو قانون په پام کې نیولو سره د استخراجي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخي څخه وروسته ټولې منرالي نمونې او د برمه کاري معلومات وزارت ته وسپاري.
- 11.4 د استخراجي جواز د مودې تر پای ته رسېدو، انصراف یا فسخي وروسته، د ټولو منرالي نمونو او د برمه کاري معلوماتو د مالکیت حق له تړون لرونکي څخه وزارت ته انتقالېږي.

څلورمه برخه: د جواز شرطونه

12 د اکتشافی جواز شرطونه

- شرطونه**
- 12.1 تړون لرونکی د اکتشافی جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:
- 12.1.1 د کانونو نافذه قانون شرطونه؛
- 12.1.2 ددغه تړون د لومړي جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی یې باید رعایت کړي)؛ او
- 12.1.3 د کانونو د نافذه مقرري شرطونه.
- د اکتشاف منظور شوي پلان کې بدلون**
- 12.2 تړون لرونکی بنیایي وزارت ته د اکتشاف د نوي پیشنهادي پلان په وړاندې کولو سره په منظور شوي اکتشافی پلان کې د بدلون غوښتنه وکړي.
- 12.3 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، وزارت بنیایي د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون تر منظوري مخکې د بدلون هغه غوښتنه چې د دې تړون د 12.2 مادې پر اساس ترسره شوې ده، تایید یا رد کړي.
- 12.4 وزارت ژمنه کوي چې د وړاندیز شوي بدلون د رد یا تایید په اړه سملاسي تړون لرونکي ته په لیکلې بڼه خبر ورکوي.
- د منظور شوي اکتشافی پلان خپرول**
- 12.5 تړون لرونکی مني چې د منظور شوي اکتشافی پلان یوه کاپي د کانونو نافذه قانون د حکمونو مطابق د عامه لاسرسي وړ وي.

13 د استخراجي جواز شرطونه

- شرطونه**
- 13.1 تړون لرونکی د استخراجي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:
- 13.1.1 د کانونو نافذه قانون شرطونه؛
- 13.1.2 ددغه تړون د دویم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره نور هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی یې باید رعایت کړي)، د کان کیندنې د اړوندو هغو شرایطو په ګډون چې د اقتصادي کمېسیون له لوري د جواز تر صدور وروسته وضع کېږي؛ او

13.1.3 د کانونو نافذه مقرري شرطونه.

پنځمه برخه: مالي موضوعات

14 د ځمکې د سطحې کرایه

- 14.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د هر مالي کال په پیل کې وزارت ته د ځمکې د سطحې کرایه په لاندې توګه تادیه کړي:
- 14.1.1 د اکتشاف مرحلې په لومړۍ دوره کې ۳۷۵ افغانۍ فی هکتار؛
 - 14.1.2 د اکتشاف په دوهمه مرحله کې ۷۵۰ افغانۍ فی هکتار؛
 - 14.1.3 د اکتشاف په دریمه مرحله کې ۱۱۲۵ افغانۍ فی هکتار؛
 - 14.1.4 د استخراج په مرحله کې ۱۸۷۵ افغانۍ فی هکتار.

15 فیسونه

- 15.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د نافذه مقرري سره سم وزارت ته ټول اړین فیسونه تادیه کړي.

16 حق الامتياز (رويالتي)

د حق الامتياز مکلفیتونه

- 16.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د استخراجي جواز مطابق له تر لاسه کړي هر ټن کرومیتوپه مقابل کې وزارت ته یوولس زره او درې سوه افغانۍ (۱۱۳۰۰) افغانۍ تادیه کړي.

17 مالیات

مالیات په عمومي ډول

- 17.1 د ۱۷.۲ مادې حکم ته په پام سره، تړون لرونکی او د هغه ټول استازي مکلف دي چې له نافذه قوانینو سره سم خپل ټول مالیات او محصولات تادیه کړي.

معافیتونه

- 17.2 د تړون اړخونه مني چې، د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی له دې کبله د ځمکې د مالیې پر ورکولو مکلف نه دی چې جواز لري.

د استخراجي صنایعو پر شرایطو برابر مالیه ورکونکي

- 17.3 تړون لرونکی د استخراجي جواز له ترلاسه کولو سره سم، د مالیاتو نافذه قوانینو پر اساس د استخراجي صنایعو واجد شرایط مالیه ورکونکی ګڼل کېږي.

د مالیاتي فورمونو ترتیب او وړاندې کول

- 17.4 تړون لرونکی مکلف دی چې هر کال خپله اظهارنامه اونور مالي راپورونه د مالیې نافذه قانون او د محاسبې د معیارونو مطابق ترتیب کړي او اړونده مرجع ته وړاندې کړي.

- 17.5 څومره ژر چې شونې وي، د تړون لرونکي له خوا د هر مالي کال لپاره د مالي راپورونو له چمتو کولو وروسته، چې دغه راپورونه باید د راتلونکي مالي کال تر پیل وروسته تر ۳ میاشتو پورې د زیاتې مودې لپاره ونه خنډېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې پانګونې راپور وزارت ته وسپاري.

- 17.6 د هر کال مالي راپورونه باید له لاندې اسنادو سره مل وي:

- 17.6.1 له ټولو دخپلو اړخونو سره د تړون لرونکي د ترسره شویو معاملو لېست، چې ټول مالي حسابونه پکې منعکس شوي وي او په هره معامله کې لاندې موضوعات په ګوته کړي:

17.6.1.1 دخپل لوري؛

17.6.1.2 د معاملي اندازه؛

17.6.1.3 د معاملي موضوع؛ او

17.6.1.4 دا چې آيا معامله د تړون لرونکي او د معاملي د مقابل لوري تر منځ د بيبي د کوم تړون پر اساس رامنځته شوي ده که نه؛ او

17.6.2 يو تاييدي سند چې د تړون لرونکي د مالي مسنول (يا بل صلاحيت لرونکي مقام) په وسيله لاسليک شوی وي او دا تاييد کړي چې د نوموړي کال په جريان کې:

17.6.2.1 تړون لرونکي د دغه تړون او د مالياتو احکام رعايت کړي دي؛

17.6.2.2 د هغو ټوکو يا خدماتو په اړه چې د تړون لرونکي او د معاملي د يو اړخ ترمنځ د بيبي د کوم تړون پر اساس پرې موافقه شوي وي، د هماغه کال په جريان کې د تړون لرونکي د شوي تادييات د بيبي د تړون د شرايطو پر اساس محاسبه شوي دي؛ او

17.6.2.3 هغه ټوکي يا خدمات چې د تړون لرونکي او د مقابل لوري تر منځ په معامله کې پلورل شوي يا چمتو شوي وي او دغه معامله د بيبي د کوم تړون پر اساس نه وي ترسره شوي، په هماغه اړونده موده کې د يادو ټوکو يا خدماتو قېمتونه د مالياتو د حکمونو پر اساس محاسبه شوي وي.

17.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د هغه او مقابل لوري ترمنځ د هرې معاملي اسناد له ځان سره وساتي، کوم چې ياد اسناد بايد د معاملي د بيبي او د مالياتو د قانون د رعايت په اړه شواهدو په توگه کار ورکړي.

موضوعي ماليه

17.8 تړون لرونکی مکلف دی چې پر عايداتو د مالياتو نافذه قانون او نور هغه نافذه تقنيني سندونه رعايت کړي

چې تړون لرونکی د موضوعي ماليې پر ورکړي او يا هم بل شخص ته (که هغه د افغانستان تبعه وي يا هم دلته مقيم وي) او نور هغه فزيکي اشخاص يا ادارې، تړون لرونکی يا د هغه اړونده قرارداديان چې ياد اشخاص يې استخدام کړي وي، د تاديياتو په بدل کې د مالياتو پر ورکړي مکلف ګرځوي.

18 ګمرکي محصولات

د تړون لرونکي حقونه

18.1 د دې تړون 18 مادې ته په پام سره چې پرېنست يې تړون لرونکی د خپلو تعهداتو په سرته رسولو باندې مکلف دی، تړون لرونکی او د هغه استازي کولای شي چې:

18.1.1 ټول هغه ټوکي، مواد، تېل او وسايل چې ښايي د منرالي فعاليتونو لپاره ورته اړتيا ولري، افغانستان ته وارد کړي، او

18.1.2 د 33 مادې په رعايت سره، د کرومايتو نهايي محصول صادر کړي.

د تړون لرونکي مکلفيتونه

18.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعاليتونو لپاره د ټوکو د وارداتو او صادراتو په برخه کې د ګمرکونو نافذه قانون رعايت کړي.

18.3 د 18.2 بند له محدودولو پرته، تړون لرونکی بايد ګمرکي تعرفي، ماليات، خسارې او نور ورته لګښتونه چې د اړوند قانون په وسيله د ټوکو د صادراتو او وارداتو په برخه کې (د توليد په ګډون) وضع کېږي، تادييه کړي.

19 وزارت ته تادييات

د تاديياتو بڼه

19.1 د تړون لرونکي له خوا هر ډول تادييات چې د دې تړون، د کانونو نافذه قانون او مقرري پرېنست وزارت ته ترسره کېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې دغه ډول تادييات په افغانيو د وزارت حساب ته وسپاري.

کسرات

19.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د دې تړون او د کانونو نافذه قانون او مقرري پر اساس خپل ټول تادييات وزارت ته په داسې بڼه ترسره کړي چې له ياد مبلغ څخه په مالياتو يا نورو مصارفو کې کسر نه کړي، مګر دا چې دغه ډول کسر کول د کانونو نافذه قانون او مقرري پرېنست جواز ولري.

په تاديياتو کې پاتې راتلل

19.3 که چېرې تړون لرونکی پر خپل وخت د ځمکې د سطحې د کرايي، فيسونو، رويالتي (حق الامتياز) يا نورو هغو مالي تعهداتو چې په تړون کې راغلي دي، په تادييه کولو کې پاتې راشي، نا تادييه شوی مبلغ پور بلل کېږي او تړون لرونکی وزارت ته د هغه پر ورکړي مکلف دی.

19.4 **معاوضه** د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رويالټي يا د دې ترون، د کانونو نافذه قانون او مقرري پر بنسټ له بل مدرک څخه پاتې تاديات چې ترون لرونکي په خپل وخت وزارت ته نه وي تاديه کړي، په هغو پيسو کې نه شي معاوضه کېدای چې وزارت د دې ترون پر بنسټ ترون لرونکي ته يې پر ورکړې مکلف دی.

20 د بهرنيو اسعارو حواله او موجوديت

20.1 **بانکي حسابونه** ترون لرونکي کولای شي پر افغانی کرنسي يا پر امريکايي ډالرو د افغانستان په قلمرو کې بانکي حسابونه پرانيزي او په هغه کې پيسې وساتي.

د بهرنيو اسعارو تبادله

- 20.2 د دې ترون پر بنسټ هر ډول تاديات بايد پر افغانی يا ډالر وي.
- 20.3 که چېرې په ترون کې کوم تاديات پر ډالرو ښودل شوي وي، او پر افغانی ترسره کېږي، نو تاديه کېدونکي مقدار پيسې به د افغانستان بانک د ورځني تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.
- 20.4 که چېرې په ترون کې کوم تاديات پر افغانی ښودل شوي وي او پر ډالرو ترسره کېږي، نو تاديه کېدونکي مقدار پيسې به د تادياتو په ورځ د ورځي د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

واردات او د پيسو حواله

20.5 د تبادلې په برخه کې د هر ډول عمومي کنټرولي اقداماتو په رعايت سره، چې په يوه محدوده زماني موده کې په ناپېيلې توگه د بېرني مالي حالت په صورت کې وضع کېږي:

20.5.1 ترون لرونکي ممکن:

20.5.1.1 پيسې ترلاسه کړي، و بې ساتي، تبادله يې کړي يا هغه په داسې بڼه مصرف کړي چې څنگه يې اختيار لري او

20.5.1.2 د 20.5.1.1 مادې له محدودولو پرته، ترون لرونکي ښايي په آزاد ډول:

- 20.5.1.2.1 د پروژې د ترسره کولو لپاره ټولې اړينې پيسې افغانستان ته وارد کړي؛ او
- 20.5.1.2.2 له افغانستان څخه بهر پيسې حواله کړي، افغانستان ته يې حواله کړي او يا ټولې مصرف کړي (د ټولو عوایدو په شمول چې په افغانستان کې يې له پلور، تبادلې او د محصولاتو د صادرولو څخه ترلاسه شوي)؛ او

20.5.2 ټولې حوالې او تاديات چې د ترون لرونکي له خوا له هېواد څخه بهر او له بهر څخه هېواد ته ترسره کېږي، له هر ډول مستقيم او غير مستقيم جريمو يا محدوديتونو څخه آزاد وي.

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه

مالي راپور ورکونه

21.1 ترون لرونکي مکلف دی چې د مالي راپور ورکونې او تصديق هغه شرايط چې د نافذه قوانينو پر اساس په افغانستان کې پر کورنيو شرکتونو د تطبيق وړ دي، رعايت کړي.

محاسبه

21.2 د دغه ترون پر اساس، د ترون لرونکي ټول محاسبات بايد پر افغانیو باندې ثبت شي.

شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفيتونه

22. د منرالي فعاليتونو عمومي کرندود

22.1 ترون لرونکي مکلف دی چې، ټول منرالي فعاليتونه په پوره دقت سره ترسره کړي (همدارنگه د شک د مخنيوي لپاره، ترون لرونکي مکلف دی چې د غوره هڅو په کارونې سره د امارت هر ډول ملکيت يا هم د جواز په ساحه کې د درېيم شخص هر ډول ملکيت ته له زيان رسولو څخه ډډه وکړي).

23. ضمني منرالونه

23.1 ترون لرونکی مکلف دی چې په جواز کې له مشخص شوي اصلي منرال پرته که د جواز په ساحه کې کوم بل ضمني منرال پیدا شي، د ۴۸ ساعتونو په موده کې به وزارت ته په رسمي توګه خبر ورکوي.

23.2 د ضمني منرالونو د پیدا کېدو په صورت کې وزارت حق لري چې په اړه یې د کانونو مقرري پر بنسټ لازمه پرېکړه وکړي.

24. بیمه (تکافل)

24.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو له حکمونو سره سم:

24.1.1 د ترون په موده کې اړینه بیمه تخصیص او اجرا کړي؛ او

له هغو اعمالو څخه دې ډډه وکړي چې بنایي د اړتیا وړ بیمې د بې ګټې کېدو، زیانمنېدو یا ابطال سبب کېږي.

د ترون لرونکي مکلفیتونه

24.2 ترون لرونکی مکلف دی چې:

24.2.1 د ځایي ټولنو حقوق، دودونه او عنعنات وپېژني او درناوی یې وکړي؛

24.2.2 ډاډ به ورکوي چې د دوی عملیاتي پالیسي ګانې او لارښوونې د بشري حقوقو په برخه کې د دوی مسئولیتونه منعکس کولای شي، د هغه مسئولیت په شمول چې د منرالي فعالیتونو څخه د راولاړېدونکي بشري حقونو د هر منفي اغېز مخنیوی کوي؛ او

24.2.3 څومره ژر چې شونې وي، د منرالي فعالیتونو څخه د را ولاړېدونکو بشري حقونو د منفي اغېزو مخنیوی کوي، د لاندې مواردو په شمول:

24.2.3.1 د منفي اغېزو قربانیانو ته د خسارې جبران یا د منفي اغېزو قربانیانو ته بله بدیله لاره وړاندې کول؛

24.2.3.2 د منفي اغېزو د علت له منځه وړل یا بدلول، تر څو ورته نورو منفي اغېزو سبب نه شي؛ او

24.2.3.3 د عملیاتي پالیسیو او لارښوونو بیاکتنه تر څو د دې ډول پېښو د بیا رامنځته کېدو چې د منفي اغېزو سبب کېږي، مخنیوی وشي؛ او

24.2.3.4 نور ورته اعمال چې بنایي په راتلونکي کې د ورته منفي اغېزو د مخنیوي لپاره اړین وګڼل شي.

24.2.4 پر هغو ژمنو سربېره چې ترون لرونکي په دې ترون کې کړي دي، ترون لرونکی د نورو ټولو هغو ژمنو په ترسره کولو باندې مکلف دی چې په منظور شویو اکتشافی یا استخراجی پلانونو کې یې کړي دي.

25 چاپیریال ساتنه

عمومي مکلفیتونه

25.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د چاپیریال ساتنې اړونده ټول نافذه قوانین رعایت او په دې برخه کې هغه ژمنې چې له وزارت سره یې کړي دي، په بشپړ ډول اجرا کړي.

25.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د پروژې د اکتشاف په مرحله کې ۲,۰۰۰,۰۰۰ (دوه میلیون) افغانۍ د چاپیریال ساتنې د مدیریت په برخه کې په مصرف ورسوي.

25.3 ترون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د پروژې د استخراج په مرحله کې 35,538,000 (پنځه دیرش میلیونه پنځه لکه او اته دیرش زره) افغانۍ د چاپیریال ساتنې د مدیریت په برخه کې په مصرف ورسوي

د چاپیریال ساتنې مدیریت پلان رعایت

25.4 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافی جواز او د استخراج د هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به هغه تعهدات پر ځای کوي چې د چاپیریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان کې شامل دي.

د چاپیریال ساتنې اجازه لیک

25.5 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافی جواز او د استخراج د بل هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به لاندې کارونه ترسره کوي:

25.5.1 د جواز له مخې په ساحه کې د کار تر پیل مخکې د چاپیریال ساتنې د اجازه لیک ترلاسه کول؛ او

25.5.2 د هغو نورو شرطونو رعیت چې د چاپیریال ساتنې اجازه لیک کې ذکر شوي دي.

26 کارگران

26.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د کار اړوند د اسلامي امارت ټول نافذه قوانین رعیت کړي.

27 روغتیا او خونديتوب

عمومي مکلفیتونه

27.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعالیتونو کې د بوخت پرسونل د روغتیا او خونديتوب په تړاو ټول اړونده نافذه قوانین او په پرېوېز کې کړي ژمنې رعیت کړي.

27.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم دېروژې د اکتشاف په مرحله کې د روغتیا ساتنې په برخه کې 3,000,000 (درې میلیونه) افغانۍ په مصرف ورسوي

27.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم دېروژې د استخراج په مرحله کې د روغتیا ساتنې په برخه کې 13,000,000 (دیارلس میلیونه) افغانۍ په مصرف ورسوي

د روغتیا او خونديتوب پلان رعیت

27.4 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافی جواز او د استخراج جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به ټول هغه تعهدات چې د روغتیا او خونديتوب په منظور شوي پلان کې ذکر شوي دي، رعیت کوي.

28 د کورني امنیت

د کورني امنیت د منظور شوي پلان رعیت

28.1 تړون لرونکی ژمنه کوي چې د نافذه مقرري له مخې او د اکتشافی یا استخراجی جواز سره سم په ساحه کې د کار تر پیل مخکې د کورني امنیت پلان ترتیب او منظوري یې ترلاسه کړي.

28.2 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.2.1 د کورني امنیت منظور شوی پلان په خپل لگښت پلي کړي؛

28.2.2 ټول هغه تعهدات او شرایط چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان کې درج شوي، رعیت کوي؛ او

28.2.3 تر کومه حده چې د کورني امنیت منظور شوی پلان او اړونده نافذه قوانین د هغې ایجاب کوي، نو:

28.2.3.1 تړون لرونکی کولای شي چې د کورني امنیت منظور شوي پلان سره سم د امنیتي پرسونل د استخدام په برخه کې د عامه ساتنې تصدې (APPF) سره تړون وکړي؛

28.2.3.2 د عامه ساتنې تصدې د امنیتي خدماتو ټول لگښتونه په خپله تړون لرونکی ادا کړي.

د مسولیت حدود

28.3 په دې تړون کې له ذکر شويو مواردو سر بېره، تړون لرونکی د دې تړون له مخې د عامه ساتنې تصدې د هېڅ هغه عمل چې د کورني امنیت منظور شوي پلان یا هم د کوم بل اصل څخه سرغړونه وي، مسولیت نه لري.

د امنیتي خطر ارزونه

28.4 تړون لرونکی مکلف دی څومره ژر چې شونې وي، د اکتشافی جواز تر انفاذ وروسته د جواز ساحې د امنیتي خطرونو د ارزونې لپاره پر شرایطو برابر ثالث شخص استخدام کړي او د امنیتي خطرونو په ارزونه کې باید د لاندې مواردو جامع ارزونه شامل وي:

28.10.2 که چیرته وزارت:
28.10.2.1 له نافذه مقرري سره سم د کورني امنیت پلان منظوروي، نو ترون لرونکي ته به په ليکلي ډول (د هغو شرطونو په شمول چې پر تاييد وضع شوي) د منظوري په اړه خبرتيا ورکوي؛ يا

28.10.2.2 د کانونو نافذه مقرري مطابق په وړاندې شوي پلان کې د بدلون غوښتنه کوي او يا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت بايد ژر تر ژره په ليکلي ډول د دغه ډول اصلاحاتو يا نظر په اړه ترون لرونکي ته خبر ورکړي.

د کورني امنیت د منظور شوي پلان خپرول
28.11 د شک د مخنيوي لپاره، د کورني امنیت منظور شوی پلان به د وزارت له خوا په عام ډول د لاسرسي وړ نه وي.

29 د محلي گټو او د ټولني د پراختيا پلان

عمومي مکلفيتونه

29.1 ترون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعاليتونو کې د محلي گټو او د ټولني د پراختيا په اړه په پروپوزل کې کړي ژمني پر ځای کړي.

د محلي گټې د پلان رعايت
29.2 ترون لرونکی مني چې دا د اکتشافې جواز او د استخراجي جواز يو شرط دی چې ترون لرونکی د محلي گټې منظور شوي پلان کې ذکر شويو تعهداتو پر عملي کولو او رعايت مکلف دی.

د ټولني د پراختيا پېشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتيبول
29.3 ترون لرونکی مکلف دی چې د ټولني د پراختيا پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو مخکې د کانونو نافذه قانون سره سم له وزارت او ځايي ټولني سره مشوره وکړي.
29.4 ترون لرونکی مکلف دی چې د ټولني د پراختيا پېشنهادي پلان وزارت ته تسليم کړي.

د ټولني د پراختيا پلان رعايت
29.5 ترون لرونکی مني چې دا د استخراج د هر جواز يو شرط دی چې ترون لرونکی به د ټولني د پراختيا منظور شوي پلان کې ذکر شوي تعهدات عملي کړي.

30 عامه کارونه

30.1 ترون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه عامه کارونه چې د درېيم جدول په دويمه برخه کې ذکر شوي، په جدول کې له مهالوېش سره سم په خپل لگښت پلان کړي، انکشاف ورکړي او ويې رغوي.

30.2 د ټولو عامه کارونو مالکيت چې د دغه ترون پر بنسټ د ترون لرونکي له خوا رغول کېږي، تر جوړېدو وروسته يې مالکيت امارت ته انتقالېږي.

31 د زېربنا جوړول

عمومي مکلفيتونه

31.1 د 31.3 او 31.4 مادو په پام کې نيولو سره، ترون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعاليتونو لپاره ټولي اړينې زېربنا ورغوي، د هغې زېربنا په شمول چې د درېيم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوي ده.

31.2 ترون لرونکی مکلف دی چې ټولي هغه زېربناوې چې د ترون 31.1 مادې پر اساس اړينې دي، پلان کړي، پراختيا ورکړي او ويې رغوي، خو د لاندې مواردو په پام کې نيولو سره:

31.2.1 د هغو اجازه لیکونو پر اساس، چې د 31.4 مادې او ټولو نافذه قوانينو سره سم ورکړل شوي وي؛

او
31.2.2 تر هغه بريده چې ياد عمل له 31.2.1 مادې، له منظور شوي اکتشافې پلان يا د کان کيندنې منظور شوي پروپوزل سره مغايرت ونه لري

له زېربنا څخه گډه استفاده

31.3 تړون لرونکی مکلف دی څو ټوله زېربنا په داسې ډول پلان او ورغوي چې په لاندې توګه د استفادې وړ وي:

31.3.1 لکه څرنگه چې په دې تړون او د کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي، د نورو له خوا وکارول شي (د درېیم جواز لرونکي په شمول)؛ او

31.3.2 په کومه سیمه کې چې موقعیت لري، هلته له تلپاتې ټولنيزې او اقتصادي پراختیا سره مرسته وکړي.

31.4 د 31.3 مادې سر بېره، تړون لرونکی اړ نه دی چې په لاندې مواردو کې زېربنا جوړه کړي:

31.4.1 په هغه صورت کې چې وزارت د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم د موجوده زېربنا د کارونې یا په مشترکه توګه د یادې زېربنا د کارونې اجازه ورکړي وي؛ او

31.4.2 په هغه صورت کې چې تړون لرونکی د زېربنا له مالک او یا ددې زېربنا له نورو شریکانو سره د منرالي فعالیتونو په مقصد د یادې زېربنا د کارونې په اړه موافقي ته رسېدلی وي.

د زېربنا د کارونې اجازه

31.5 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافی جواز یا استخراجی جواز یو شرط دی چې د زېربنا د رغونې تر پیل مخکې باید د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم اجازه ترلاسه کړي.

د زېربنا لېږد

31.6 تړون لرونکی مني، که چېرې وزارت تشخیص کړي چې د جواز په ساحه کې رغول شوي زېربنا له منرالي فعالیتونو پرته د عامه استفادې لپاره ده، وزارت کولای شي هر وخت، د جواز د مودې تر پای ته رسېدو، له جواز څخه تر انصراف یا د جواز تر فسخه کېدو مخکې، تړون لرونکي ته خبر ورکړي چې د جواز مودې تر پای رسېدو، انصراف یا فسخ کېدو وروسته د زېربنا مالکیت امارت ته سپارل کېږي.

31.7 د شک د مخنیوي لپاره، که چېرې وزارت تړون لرونکي ته د 31.6 مادې مطابق خبر ورکوي، نو تړون لرونکی مکلف دی چې یاده زېربنا له منځه یوسي.

32 لرغوني او فرهنگي آثار

عمومي مکلفیتونه

32.1 که چېرې د منرالي فعالیتونو په جریان کې، تړون لرونکی لرغوني یا فرهنگي آثار یا هم ساحې کشف کړي، تړون لرونکی مکلف دی چې له نافذه قانون سره سم سملاسي:

32.1.1 د کانونو او د اطلاعاتو او فرهنگ وزارتونو ته خبر ورکړي؛ او

32.1.2 د لرغونو او فرهنگي آثارو یا ساحې په شاوخوا کې منرالي فعالیتونه تر هغې ودرې ترڅو چې وزارت بیا اجازه نه وي ورکړي، چې بیا ځلي اجازه بنایي د نورو شرایطو د رعایت مستلزم وي.

د وزارت له لوري د منظوري ورکول یا ردول

32.2 له نافذه قوانینو سره سم:

32.2.1 د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت، د کانونو وزارت ته د لرغونو او فرهنگي آثارو یا ساحې په اړه راپور او د نورو هغو اړینو شرطونو په اړه معلومات چې د کانونو نافذه قانون له مخې چې تړون لرونکی یې پر رعایت مکلف دی، برابر وي، دغه کړنه د تړون د 32.2.1 مادې په پام کې نیولو سره د تړون لرونکي له خوا د خبرتیا تر استولو وروسته د 3 میاشتو په موده کې ترسره کېږي، او

32.2.2 وزارت، څومره ژر چې شوني وي، د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت څخه د اړونده راپور له ترلاسه کولو وروسته تړون لرونکي ته خبرتیا ورکوي او دغه خبرتیا باید تایید کړي چې:

32.2.2.1 آیا وزارت تړون لرونکي ته د لرغونو او فرهنگي آثارو یا د ساحې شاوخوا سیمه کې د کار د بیا پیل اجازه ورکوي او که ردوي یې؛ او

32.2.2.2 که چېرې وزارت:

32.2.2.2.1 د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د نویو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی، یا

32.2.2.2.2 که وزارت د کار اجازه نه ورکوي، د لرغونو یا فرهنگي آثارو یا ساحې څخه په واټن کې، په کومه کې چې باید منرالي فعالیتونه ترسره نه شي د ثبت شوي ساحې حدودو ته په کتو سره

دغه لرغوني آثار يا ساحه بايد په داسې ډول مشخصه شي په کوم ډول چې د لرغونو آثارو د ساتنې او بيارغونې له نافذه قوانينو سره سم مشخصه شوي وي.

32.3 که چېرې وزارت د لرغونو او فرهنگي آثارو يا ساحې په شاوخوا سيمه کې د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د هغو اضافي شرطونو پر رعايت مکلف دی چې د وزارت له خوا پرې وضع شوي وي.

32.4 که چېرې وزارت د منرالي فعاليتونو د بيا پيل لپاره د لرغونو او فرهنگي آثارو يا ساحې په شاوخوا کې د کار اجازه نه ورکوي، تړون لرونکی مکلف دی، په هغې ساحه کې چې د وزارت له خوا تړون لرونکي ته يې په اړه خبر ورکړل شوی، منرالي فعاليتونه ترسره نه کړي، مگر دا چې وزارت د يادو منرالي فعاليتونو د کار د بيا پيل اجازه وکړي.

33 د نهايي محصول خرڅلاو او صادرات

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول

33.1 د دغه تړون او د نافذه قوانينو په پام کې نيولو سره، تړون لرونکی کولای شي چې:

33.1.1 بازار موندنه وکړي، نهايي محصول وپلوري او يا يې صادر کړي، څه ډول چې يې مناسبه گڼي؛

33.1.2 د نهايي محصول لپاره د بازار موندنې، خرڅلاو او يا په بل ډول د نهايي محصول د صادراتو د مطلق مديريت او کنترول اختيار لري؛

33.1.3 ټول هغه خطرونه چې د نهايي محصول د بازار موندنې، پلور او يا په يو ډول د محصول د وړاندې کولو يا صادراتو سره تړلي (د هغو خطرونو په گډون چې د پيشکي پلور سره تړلي دي) پر خپل غاړه واخلي.

د محصول پلور

33.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه محصولات چې د تړون لرونکي له خوا پلورل يا په بل ډول وړاندې کېږي، د لاندې مواردو په پام کې نيولو سره خرڅ يا وړاندې کړي:

33.2.1 د کاروبار د نړيوالو منل شويو تجربو مطابق چې د امارت له اړونده پالیسي سره په ټکر کې نه وي؛ او

33.2.2 د هغو شرايطو مطابق (د تاديبي د شرايطو په گډون) کوم چې له تجارتي پلوه معقول وي او د هغو شرايطو په پرتله د تړون لرونکي په زيان نه اوسي کوم چې بنایي تر عين شرايطو لاندې په ورته معامله کې د بل درېيم اړخ له لوري پرې موافقه کېږي او همدارنگه د نړيوال بازار بېلابېلونکي شرايط به په پام کې نيسي.

د نهايي محصول صادرات

33.3 تړون لرونکي مني چې:

33.3.1 تړون لرونکی کولی شي چې د نافذه قوانينو سره سم خپل نهايي محصول بهر ته صادر کړي؛ او

33.3.2 مقیده منرالونه بايد و نه کارول يا هم صادر نه شي، مگر دا چې د مقیده منرالونو د نافذه تگلاري له مخې.

33.4 اړونده امارتي ادارې به تړون لرونکي ته د نهايي محصول د صادراتو په مقصد د هر ډول اړين جواز د ورکولو پروسه چټکوي، تر څو د هغه په منځ تړون لرونکی وکولای شي چې څرگنده کړي چې د محصول منبع هغه منرالونه دي چې تړون لرونکي د جواز له ساحې څخه استخراج کړي دي.

اوومه برخه: راپور ورکونه، د اسنادو ساتل او تفتيش

34 راپور ورکونه

راپور ورکونه په عمومي ډول

34.1 د 34 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې:

34.1.1 وزارت یا بلی اړونده ادارې ته ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور اسناد چې د دغه تړون یا د نافذه قوانینو سره سم غوښتل کېږي، تسلیم کړي؛

34.1.2 دا ډاډ رامنځته کوي چې ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب کومي ادارې ته وړاندې کېږي، سم، بشپړ او صحیح دي او د کومي موضوع په اړه چې یاد اسناد چمتو شوي دي، گمراه کوونکي نه دي.

34.1.3 د 34.1.2 مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکي یا د هغه استازی هغه معلوماتي مواد له هغو اسنادو څخه چې تړون لرونکي یا د هغه استازی یې کومي ادارې ته سپاري، نه حذفوي او نه یې پټوي.

الزامي راپور ورکونه

34.2 تړون لرونکي مکلف دی چې: 34.2.1 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوي مودې سره سم وزارت ته هر ډول تخنیکي راپور وړاندې کړي؛

34.2.2 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوي مودې سره سم وزارت او د چاپیریال ساتنې ملي ادارې ته د چاپیریال ساتنې راپور وړاندې کړي؛

34.2.3 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوي مودې سره سم وزارت ته د اکتشافی جواز په اړه د اکتشاف راپور وړاندې کړي؛

34.2.4 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوي مودې سره سم وزارت ته د استخراجی جواز په اړه د حق الامتیاز (روپالتي)، استخراج او نهایی محصول راپور وړاندې کړي؛ او

34.2.5 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوي مودې سره سم د استخراجی جواز په اړه د تفتیش شویو حسابونو راپور وړاندې کړي.

د راپورونو وړاندې کول

34.3 ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور سندونه چې وزارت یا د چاپیریال ساتنې ملي اداره یې غواړي، په هغه ډول باید وړاندې شي چې د کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي ده.

35 د اسنادو ساتل

د اسنادو ساتنه په عمومي ډول

35.1 د 35 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، تړون لرونکي مکلف دی چې ټول تخنیکي، مالي، تجارتي او نور اسناد (ریکارډونه) او حسابونه وساتي.

د منرالي فعالیتونو اسناد

35.2 تړون لرونکي مکلف دی چې د محاسبې د معیارونو مطابق د منرالي فعالیتونو په تړاو د حسابونو هر اړخیز، دقیق او تازه اسناد (اپډېټ ریکارډونه) وساتي، د لاندې مواردو په شمول:

35.2.1 هغه اسناد او حسابونه چې له لاندې مواردو سره تړاو ولري:

35.2.1.1 عواید او لگښتونه؛

35.2.1.2 د نهایی محصول تولیدول؛ او

35.2.1.3 خرڅلاو یا د نهایی محصول کارول؛ او

35.2.2 د کان کیندنې ټول معلومات.

35.3 د 35.2 مادې په پام کې نیولو سره، اړتیا ده چې ټول حسابونه او اسناد په فزیکي ډول د افغانستان دننه وساتل شي.

35.4 تړون لرونکي مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم ټول هغه اسناد چې:

35.4.1 د جواز مربوط دي د جواز د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو، له انصراف یا فسخ څخه وروسته

حداقل د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتي؛ او

35.4.2 دغه تړون د فسخ له نېټې څخه وروسته باید د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتل شي او 36 مادې له مخې به هر وخت د تفتیش لپاره په اړونده موده کې د لاسرسي وړ وي.

پولي واحد
35.5 ټول محاسبوي اسناد او سوابق به په 21.2 ماده کې د ذکر شوي پولي واحد له مخې ساتل کېږي.

36 تفتيش

د تفتيش مامورين

- 36.1 تړون لرونکی مني چې:
- 36.1.1 وزارت به د کانونو نافذه قانون سره سم د جواز د هرې ساحې لپاره د تفتيش مامورين ټاکي؛ او
- 36.1.2 د تفتيش مامورين کولای شي چې:
- 36.1.2.1 د جواز ساحه تفتيش کړي (د ټولو هغو منرالي فعاليتونو په شمول چې د جواز ساحه کې ترسره کېږي)؛
- 36.1.2.2 له يو کس څخه وغواړي چې اړين معلومات ورته برابر کړي؛ يا
- 36.1.2.3 له يو کس څخه وغواړي چې د يوې اړوندې موضوع په اړه پلټنو ته حاضر شي.
- 36.2 تړون لرونکی مکلف دی او دا ډاډ بايد رامنځته کړي چې د هغه استازی به د تفتيش مامورينو ته ټولې هغه اسانتياوې برابرې او غوښتنو ته به يې رسيدگي کېږي چې کله غواړي د کانونو نافذه قانون سره سم خپل واکونه اعمال کړي. په شمول د:
- 36.2.1 ټولو هغو اسنادو برابرول او وړاندې کول چې د تفتيش مامورين ورته اړتيا لري (د شک د مخنيوي لپاره، د ټولو هغو اسنادو او حسابونو په شمول چې د 35 مادې پر بنسټ د تړون لرونکي له خوا يا د هغه په استازيتوب ساتل شوي وي)؛ او
- 36.2.2 په هغه صورت کې چې د تفتيش مامورين ورته اړتيا ولري، د يوې موضوع په اړه پلټنو ته د اسنادو وړاندې کول او حاضرېدل.
- 36.3 د شک د مخنيوي لپاره، ددې تړون 36.2 مادې حکمونه د کانونو نافذه قانون کې راغلي حکمونه نه شي محدودولی.

اتمه برخه: نيابت او ضمانتونه

37 د تړون لرونکي نيابت او ضمانتونه

د تړون لرونکي ضمانتونه

- 37.1 تړون لرونکی وزارت ته نيابت او تضمين کوي چې:
- 37.1.1 تړون لرونکی په قانوني توگه ثبت شوی حقوقي شخصيت دی او د هغه ځای چې ثبت دی، د نافذه قوانينو پر بنسټ فعاليت کوي.
- 37.1.2 تړون لرونکي ټول هغه اړين اقدامات ترسره کړي دي کوم چې هغه ته اجازه ورکوي چې په تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛
- 37.1.3 تړون لرونکی واک لري چې د کوم بل شخص له رضایت پرته، په دې تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي.
- 37.1.4 دغه تړون د تړون لرونکي لپاره حقوقي، معتبر او الزامي مکلفيتونه/تعهدات ايجادوي چې د تړون د شرايطو په رڼا کې پر نوموړي د تطبيق وړ دي.
- 37.1.5 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون د مکلفيتونو يا تعهداتو اجرا او سر ته رسول د تړون لرونکي د اصلي اسنادو، نافذه قانون، د يوې وجيبي يا نورو هغو اسنادو چې تړون لرونکی يې پر رعايت ملزم دی، د نقض سبب نه شي کېدلی؛
- 37.1.6 تړون لرونکی له کومې نامطلوبې پېښې سره نه دی مخ شوی؛
- 37.1.7 تړون لرونکی:

37.1.7.1 د کومې دعوا طرف نه دی؛ يا

- 37.1.7.2 د کومې ادارې يا حکومتي او نيمه حکومتي ادارې، مالي يا قضايي ادارې، ډيپارټمنټ، کمپسيون، د خپلواکي ادارې، محکمې او پاکومې بلې داسې يوې ادارې له لوري چې يادې ادارې د امارت د قوانينو پر اساس تاسيس شوې اوسي، حکم، قرار يا فرمان نه وي صادر شوی کوم چې ښايي ياد اقدامات د تړون لرونکي توانيې په مادي توگه داسې زيانمنه کړي چې په دې تړون کې د مندرجه تعهداتو او مکلفيتونو د سرته رسولو جوگه نه وي؛

- 37.1.8 تر کومه چې ترون لرونکی خبر دی، د ترون لرونکي پر وړاندې کومه دعوا، الزام، قضايي قرار، حکم يا په 37.1.7 ماده کې ذکر شوي هېڅ راز اقدامات په جريان کې نه دي، يا يې هم د پېښېدو خطر نشته او نه هم دغه ډول اقدامات محتمل يا د اټکل وړ دي.
- 37.1.9 نه ترون لرونکی او نه هم د هغه کوم اړونده لوری د کومې حکومتي او نيمه حکومتي ادارې، مالي يا قضايي ادارې، ډيپارټمنټ، کمپسيون، د خپلواکي ادارې، محکمې او ياکومې بلې داسې يوې ادارې له خوا چې يادې ادارې د امارت د قوانينو پر اساس تاسيس شوې اوسي، د لاندې مواردو په تړاو د کوم قلمرو د قوانينو يا د کوم الزامي سند د فاحش نقض له امله د محکمې له قرار، الزام يا حکم سره نه دی پېژندل شوی:
- 37.1.9.1 د منرالونو د استخراج او پروسس لپاره د اکتشاف په برخه کې؛
- 37.1.9.2 د چاپيريال ساتنې په برخه کې؛
- 37.1.9.3 د استخدام شوي پرسونل د روغتيا او خونديتوب په برخه کې؛ يا
- 37.1.9.4 د اختلاس او اداري فساد په برخه کې.
- 37.1.10 د کانونو نافذه قانون يا نورو نافذه قوانينو سره سم نه ترون لرونکي، نه د هغه کوم استازي او نه هم کوم بل شخص چې د ترون لرونکي يا د هغه د اړونده طرف په استازيتوب عمل کوي، کوم امارتي مقام ته د يوه کار د ترسره کولو په نيت د ناوړه نفوذ له لارې د هېڅ ډول تاديبي، منفعت يا امتياز وړانديز نه دی شوی، يا وعده ورسره نه ده شوې يا هم ورته نه دي ورکړل شوي؛
- 37.1.11 ترون لرونکی له منرالي فعاليتونو سره آشنا دی او دا ظرفيت، تجربه او منابع لري چې ددې ترون او ټولو نافذه قوانينو سره سم منرالي فعاليتونه ترسره کړي؛
- 37.1.12 ترون لرونکی داسې يو شخص نه دی چې د کانونو نافذه قانون په پام کې نيولو سره، د کان کيندنې ترون د عقد يا جواز تر لاسه کولو اهليت ونه لري؛
- 37.1.13 ټول هغه اسناد (د ارزونې اسنادو او نورو هغو اسنادو په شمول چې د اکتشافې جواز په تړاو وړاندې شوي وي) چې د ترون لرونکي يا د هغه په استازيتوب کومې ادارې ته وړاندې شوي دي، واقعي، بشپړ او سم دي او گمراه کوونکي نه دي؛
- 37.1.14 د ترون لرونکي يا د هغه په استازيتوب يوې ادارې ته په وړاندې شوي کوم سند کې معلومات چې د ترون لرونکي يا د هغه د استازي په اړه دي، نه دي کتمان يا پټ شوي يا هم نه دي حذف شوي؛
- 37.1.15 د ترون لرونکي يا د هغه په استازيتوب د بل شخص له خوا کومې ادارې ته د کوم سند وړاندې کول يا هم د کانونو نافذه قانون او مقرري له مخې د هغه سند کارول، نشر يا وپش د فکري مالکيت د هېڅ حق د نقض سبب نه شي کېدای؛ او
- 37.1.16 ترون لرونکي له اړونده ادارو څخه ټولې منظوري، موافقې او جوازونه تر لاسه کړي او ټول حق الامتيازونه (رويالټي) او د جواز فيسونه يې تاديبي کړي او نور هغه اړين ملاحظات چې يوې ادارې يا شخص ته د اسنادو د سپارلو، کارونې، نشر يا وپش په اړه چې د فکري مالکيت د حقونو مسايل پکې شامل وي، په پام کې نيول شوي دي.
- دقت**
- 37.2 مگر دا چې په 37.1 ماده کې بل ډول څرگنده شوې وي، ترون لرونکی د وزارت په وړاندې نيابت او ضمانت کوي چې د ترون هر ضمانت:
- 37.2.1 واقعي، بشپړ او سم دی او د انفاذ تر نېټې پورې گمراه کوونکی نه دی؛ او
- 37.2.2 دا به واقعي، بشپړ او سم وي او د ترون په ټوله موده کې به گمراه کوونکی نه وي.
- جلا تضمينونه**
- 37.3 د ترون لرونکي هر تضمين ته به د يوه جلا نيابت او تضمين په نظر کتل کېږي. د هر بيان وړاندې شوی تفسير بل بيان ته د ارجاع يا استنتاج په وسيله نه شي محدودېدای.
- د ترون د عقد انګېزه**
- 37.4 ترون لرونکی مني چې:
- 37.4.1 د دغه ترون تضمينونه يې په دې نيت ورکړي، تر څو وزارت د ترون عقد ته وهڅوي؛ او
- 37.4.2 وزارت په دغه ترون کې د ترون لرونکي له خوا په وړاندې شويو تضمينونو باندې په اتکا سره ترون عقد کړی دی.

د تړون لرونکي د تضمینونو مینې
37.5 د تړون لرونکي هر تضمین د هغه د پوهې، معلوماتو او باور په اساس ورکړل شوی، او په دې اساس ورکړل شوی چې د تړون لرونکي تضمین واقعي، بشپړ، سم او گمراه کوونکی نه دی، د تړون لرونکي له استازو څخه ټولې اړینې پوښتنې شوي دي کوم چې له هغوی څخه د تړون لرونکي د تضمین مرتبط د اړونده مسایلو په اړه د معلوماتو توقع کېده.

گرامت
37.6 د دغه تړون 42 مادې د حکمونو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته د ټولې هغې خسارې جبران ورکړي کوم چې وزارت ته د تړون لرونکي د غیر واقعي، نا مکمل، ناسم یا گمراه کوونکي تضمین له امله اوښتی وي.

38 د وزارت نیابت او تضمینونه

38.1 وزارت د تړون لرونکي په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې:

38.1.1 د انفاذ له نېټې سره سم، د دغه تړون به:

38.1.1.1 ټولې اړینې منظوري (تائیدي) یې ترلاسه کړي دي؛ او
38.1.1.2 د وزارت حقوقي، معتبر او الزامي تعهدات جوړوي چې د هغه د شرایطو په رڼا کې پرې د تطبیق وړ دي؛ او

38.1.2 د جواز ساحې د ټولې یا یوې برخې جواز یې له دې تړون لرونکي پرته بل شخص ته نه دی ورکړی (لکه څرنګه چې د کانونو نافذه قانون کې راغلي وي).

دقت

38.2 مګر دا چې په 38.1 مادې کې په بل ډول څرګنده شوې وي، وزارت د تړون لرونکي په وړاندې نیابت او تضمین کوي چې هر تضمین:

38.2.1 واقعي، بشپړ، سم او د اجرا تر نېټې پورې گمراه کوونکی نه دی؛ او
38.2.2 واقعي، بشپړ، سم به وي او د دغه تړون په موده کې به گمراه کوونکی نه وي.

د تضمینونو حدود

38.3 وزارت د تړون لرونکي د ګټې لپاره کوم نیابت او تضمین نه کوي، مګر استثناء پر هغو تضمینونو او نیابتونو چې نافذه قوانین یې د پلي کېدو جواز ورکوي.

نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراءات

39 د رسمي هدایتونو رعایت

39.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د یوې ادارې له خوا د نافذه قوانینو سره سم هر ډول هغه لیکلې هدایتونه رعایت کړي کوم چې تړون لرونکی اړ کوي چې د هر ډول فاحش نقض د مخنیوي لپاره لاس په کار شي یا هم د لاندې مواردو په نتیجه کې چې اداره یې تشخیص کړي چې له امله یې نقض رامنځته شوی:

39.1.1 د دغه تړون د هر شرط؛

39.1.2 د کانونو نافذ قانون یا مقرره او یا کوم بل اړونده نافذ قانون؛ یا

39.1.3 د جواز هر شرط،

هغه ضرب الاجل چې په دغه ډول لارښودونو کې مشخص شوی وي یا هم که چېرې په لارښودونو کې ضرب الاجل نه وي مشخص شوی، د هغې د صدور نېټه په پام کې نیول کېږي.

39.2 که چېرې تړون لرونکی د کومې ادارې د یوه لیکلې هدایت په تطبیق کې چې ددې تړون په 41.1 ماده کې یې یادونه شوې، پاتې راشي نو:

39.2.1 وزارت کولای شي چې اړونده ادارې وهڅوي چې له تړون لرونکي سره له مشورې پرته د صادر شوي هدایت د تطبیق لپاره ټول اړین اقدامات ترسره کړي؛

39.2.2 تړون لرونکی مکلف دی چې اړونده ادارې ته ټولې هغه اسانتیاوې چې د ادارې له لوري غوښتل کېږي برابرې کړي، تر څو اړونده اداره اړینې کړنې ترسره او هدایتونه پلي کړي؛ او

39.2.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د اړونده ادارې له لوري تر لیکلې غوښتنې وروسته ټول

هغه لګښتونه او مصارف د ۲۰ کاري ورځو په موده کې تادیه کړي چې د یو هدایت د تطبیق لپاره د اړینو اقداماتو د ترسره کولو په بدل کې یې کړي دي.

40 د اجرا ضمانتونه

- د اجرا ضمانت شرایط
40.1 د 4.3 یا 5.7 مادو له محدودولو پرته، ترون لرونکی مکلف دی چې د لاندې شرطونو له پوره کېدو مخکې وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي:
40.1.1 د اکتشاف منظور شوي پلان کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د اکتشافی جواز صدور؛ او
40.1.2 د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د استخراجی جواز صدور؛ او
40.2 مګر دا چې د کابینې له لوري په بل ډول ټاکل شوي وي، د جواز په اړه د ارتیا وړ فعالیت ضمانت مقدار به د اقتصادي کمپسیون لخوا د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم ټاکل کېږي او د هغو له مخې به محاسبه کېږي.
40.3 د اجرا ضمانت په نغدي توګه د وزارت بانکي حساب ته سپارل کېږي.

د حسن اجرا ضمانت په اړه پرېکړه

- 40.4 ترون لرونکی مني، که چېرې د کانونو نافذه قانون سره سم ترون لرونکی د هغو ژمنو په ترسره کولو کې پاتې راشي، چې د اکتشاف په یوه منظور شوي پلان یا د کان کیندنې په منظور شوي پروپوزل کې وړاندې شوي دي، وزارت حق لري چې د حسن اجرا ضمانت په اړه لازمه پرېکړه وکړي.

د حسن اجرا ضمانت بېرته سپارل

- 40.5 که چېرې د 40.4 مادې مطابق د اجرا ضمانت په اړه پرېکړه نه وي شوې، د کانونو قانون او مقرري د حکمونو او ددې ترون 46.7 مادې په پام کې نیولو سره د اجرا ضمانت د دې ترون تر پای ته رسېدو وروسته بنایي ترون لرونکي ته بېرته وسپارل شي.

41 د چاپېریال ساتنې ضمانتونه

د چاپېریال ساتنې د تضمین شرایط

- 41.1 ترون لرونکی نه شي کولای چې د جواز ساحه کې کار پیل کړي، تر څو چې یې د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د کړو ژمنو لپاره وزارت ته د تضمین په توګه د چاپېریال ساتنې ضمانت نه وي وړاندې کړی.
41.2 د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار چې د جواز په بدل کې غوښتل کېږي، د وزارت له خوا د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره ټاکل کېږي:
41.2.1 د کانونو نافذه مقررې؛
41.2.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت منظور شوي پلان؛ او
41.2.3 د چاپېریال ساتنې ملي ادارې سره په مشوره.
41.3 د چاپېریال ساتنې د تضمین بڼه به د نافذه مقرري له مخې وټاکل شي.
د چاپېریال پر تضمین بیاکتنه
41.4 ترون لرونکی مکلف دی چې:
41.4.1 د نافذه مقرري سره سم هر کال د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار باندې بیا کتنه وکړي؛ او
41.4.2 بنایي مکلف کړای شي چې د نافذه مقرري په رڼا کې د چاپېریال ساتنې تضمین تعدیل شوي بڼه وړاندې کړي.
د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پرېکړه
41.5 ترون لرونکی مني چې د کانونو له نافذه قانون سره سم که چېرې نوموړی د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د ذکر شویو ژمنو په پلي کولو کې پاتې راشي، نو وزارت کولای شي چې:
41.5.1 د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پرېکړه وکړي؛ او
41.5.2 بدیل اقدامات تر لاس لاندې ونیسي چې د دې کار لګښت به د پور په توګه د ترون لرونکي له خوا ورکول کېږي.

د چاپیریال ساتنې تضمین بېرته سپارل
41.6 تر هغه بریده چې 41.5 مادي ته په پام سره د تضمین په اړه پرېکړه نه وي شوي، د دې تړون له 46.7 مادي سره سم د چاپیریال ساتنې هر تضمین به د دې تړون تر فسخې وروسته بېرته تړون لرونکي ته سپارل کېږي.

42 غرامت

د تړون لرونکي غرامت
42.1 د 43 مادي په پام کې نیولو سره، تړون لرونکي مکلف دی چې وزارت او نورو اړوندو ادارو او د هغو استازو ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي چې ددې تړون د نقض له امله ورته اوبښتي وي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د وزارت یا اړوندو ادارو یا د هغو د استازو له خوا د نافذه قوانینو د نقض یا نه رعایت په نتیجه کې ورته اوبښتي وي.

43 د مسئولیت حدود

43.1 په دغه تړون کې سرېره پر نورو مواردو، د تړون لرونکي مسئولیت د وزارت پر وړاندې تر واقعي ثابت شوي تاوان پورې محدود دی او تړون لرونکي، په هېڅ شرایطو کې د نامستقیم تاوان لپاره مسئولیت نه لري.

44 تقصیر او فسخه

د تقصیر موارد

44.1 دغه تړون د موخو په رڼا کې د تړون لرونکي په اړه لاندې حالات د تقصیر موارد ګڼل کېږي:

44.1.1 کله چې تړون لرونکي د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې په هغه بڼه چې د تړون په ۴۰ ماده کې ذکر شوي، پاتې راشي:

44.1.1.1 د 4.1 مادي پر بنسټ په منظور شوي اکتشافی پلان کې شوي ژمني د ضمانت په توګه؛ یا

44.1.1.2 د 5.7 مادي سره په مطابقت کې د استخراج منظور شوي پروپوزل کې شوي ژمني د ضمانت په توګه؛

44.1.2 د جواز لغوه کېدل. هغه جواز چې تړون لرونکي یې لري او د کانونو د نافذه قانون مطابق لغوه کېږي؛

44.1.3 د جواز تعلیق. ټول هغه جوازونه چې د دغه تړون پر اساس ورکړل شوي وي، یا

44.1.3.1 موده یې پوره شوي وي؛ او

44.1.3.2 د نافذه قانون مطابق (د 44.1.2 بند له محدودلو پرته) فسخ شوي وي؛

44.1.4 اهلیت. کله چې تړون لرونکي د کانونو د نافذه قانون مطابق د جواز کارونې اهلیت له لاسه ورکړي؛

44.1.5 د تعلیق له خبرتیا څخه سرغړونه. که چېرې تړون لرونکي د جواز د ځنډېدو له رسمي خبرتیا څخه وروسته چې د کانونو نافذه قانون له مخې د وزارت له لوري خپرېږي، بیا هم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه ترسره کوي، دغه عمل د تعلیق خبرتیا څخه سرغړونه ګڼل کېږي؛

44.1.6 د لارښوونې نه رعایت. کله چې تړون لرونکي د وزارت له خوا ددې تړون د 39.1 مادي مطابق د یوې صادري شوي لارښوونې په متابعت کې پاتې راځي؛

44.1.7 د حکمیت د قرار نه رعایت. کله چې د دې تړون 53 مادي له مخې تړون لرونکي د حکمیت قرار الزامي وګڼي او د هغې په رعایت کې پاتې راشي؛

44.1.8 ناخوښه پېښه: تړون لرونکي د ناخوښې پېښې تابع دی؛

44.1.9 په کنټرول کې بدلون. د 49 مادي په پام کې نیولو سره د تړون لرونکي له خوا د تغیراتو د بدلون لپاره غوښتنه رد کېږي او د کنټرول بدلون رامنځ ته کېږي؛

44.1.10 د تضمین نقض. کله چې تړون لرونکي خپل یو تضمین نقض کړي؛

44.1.11 په تادیاتو کې پاتې راتلل. کله چې تړون لرونکي ددې تړون، د کانونو نافذه قانون یا مقرري پر بنسټ د ځمکې د سطحې د کرابې، فیس، روباتي یا کوم بل مبلغ په تادیه کولو کې پاتې راشي او دغه مبلغ پیسې د تادیې تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې تادیه نه شي، یا

44.1.12 فاحش نقض. کله چې تړون لرونکي د لاندې مواردو د فاحش نقض مرتکب شي:

44.1.12.1 د دې ترون هر شرط (له هغه شرايطو پرته چې ترون لرونکی د خمکې د سطحې کرابې، فیس، رويالتي يا 44.1.11 مادې مطابق د نورو تادياتو په ورکولو مکلف دی)، او دغه ډول تقصير د اصلاح وړ نه وي يا هم دا چې وزارت د همدغې مادې په رڼا کې د ليکلي خبرتيا له لارې له ترون لرونکي څخه د تقصير د اصلاح يا جبران غوښتنه کړې وي او ترون لرونکی د خبرتيا تر خپرېدو وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې د تقصير په سمولو کې پاتې راغلی وي او د وزارت قناعت يې نه وي حاصل کړی؛

44.1.12.2 د کانونو نافذه قانون، مقررې او يا بل نافذه قانون نقض؛ يا

44.1.12.3 هم د جواز د شرطونو د يو شرط نقض.

د ترون فسخه کول

44.2 ترون لرونکی مني چې د کانونو د نافذه قانون د حکمونو په پام کې نيولو سره، د تقصير د مواردو د پېښېدو په صورت کې وزارت کولای شي چې د کانونو د تخنيکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسيون له منظورې سره سم دغه ترون فسخه کړي.

44.3 د تقصير له هغو مواردو پرته چې په 44.1 ماده کې بيان شوي دي، په هغه صورت کې چې د اکتشاف او استخراج فعاليتونه د کانونو نافذه قانون کې د اکتشافې يا استخراجي جواز د لغوې په تړاو ذکر شوي مودې څخه د زيات وخت لپاره وخنډېږي او وزارت د مودې له تمدید سره موافقه ونه کړي، وزارت کولای شي چې دغه ترون فسخه کړي.

د ترون د فسخې خبرتيا

44.4 که وزارت د کانونو د نافذه قانون مطابق دغه ترون فسخه کوي، وزارت به د ترون د فسخه د اجرا نېټې په اړه ترون لرونکي ته ليکلي خبرتيا صادروي.

45 د ترون د فسخې آثار

د جوازونو لغوه کول

45.1 د دغه ترون فسخه کول که د هر دليل له مخې وي، ددې ترون او د کانونو د نافذه قانون سره سم هر ډول صادر شوی جواز د وزارت له لوري لغوه کېدای شي.

د ترون د فسخې نور آثار

45.2 په هر دليل چې وي، د دې ترون تر فسخه کېدو وروسته:

45.2.1 ترون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته له کوم لګښت پرته د ټولو هغو معلوماتو چې د ترون په موده کې يې توليد کړي دي، د وزارت له لوري تر ليکلي غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې وزارت ته وړاندې کړي؛

45.2.2 په دې ترون کې د هر لوري درج شوي مکلفيتونه رفع کېږي، مگر له هغو مکلفيتونو پرته چې په 1,2,40,41,42,43,44,46 مانو او له 54 څخه تر 57 مادو پورې (له 56.6 مادې څخه پرته) کې درج شوي دي او ياد مکلفيتونه به ددې ترون فسخه کېدو وروسته د اجرا په حال کې پاتې کېږي؛ او

45.2.3 هر لوری کولی شي د بل لوري پر وړاندې د دغه ترون د نقض په صورت کې له خپلو حقوقو چې د ترون له پای ته رسولو مخکې يې درلودل، دفاع وکړي.

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف يا لغوه کېدو آثار

د منرالي فعاليتونو پای ته رسول

46.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د جواز د نېټې په پوره کېدو سره سم د جواز په ساحه کې منرالي فعاليتونه پای ته ورسوي.

له ساحې څخه د استازو ايستل

46.2 له هغو مواردو پرته چې ترون لرونکی ددې ترون په 46.3 او 46.6 ماده کې مندرج مکلفيتونه ترسره کړي، ترون لرونکی همدارنگه مکلف دی چې د جواز تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې څخه خپل ټول استازي وباسي.

- د وسایلو او زېربنا لېږدول
- 46.3 پر هغو مواردو سربېره چې تړون لرونکی ددې تړون په 46.5 ماده کې د مندرجه مکلفیتونو پر رعایت مکلف دی، تړون لرونکی همدارنگه مکلفیت لري چې:
- 46.3.1 د جواز ساحې څخه د هغو ټولو وسایلو لېږدول چې د تړون لرونکي یا د هغو د استازو له خوا راوړل شوي وي؛ او
- 46.3.2 له 31.6 مادې سره په مطابقت کې، د هر هغې زېربنا غیر فعالول او لري کول چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازو له خوا د جواز ساحه کې رغول شوي دي، او دا کار باید په هر صورت کې له لاندې نېټو څخه زیات ونه خنډېږي:
- 46.3.3 د جواز د پای نېټه؛ یا
- 46.3.4 که چېرې اړونده جواز د کانونو د نافذه قانون سره سم لغوه شي، نو نېټه به د الغا تر نېټې وروسته ۶۰ کاري ورځې وي.
- 46.4 که چېرې د جواز په ساحه کې وسایل یا زېربنا په هغې موده کې چې په 46.3 ماده کې ذکر شوي، لري نه شي، نو وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پریکړه وکړي.
- د نیمگرو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول
- 46.5 د یو جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا لغوه کېدو سره سم تړون لرونکی مکلف دی چې:
- 46.5.1 د جواز د نېټې له پای ته رسېدو وروسته څومره ژر چې شونې وي، تړون لرونکی به د جواز ساحه د وزارت له قناعت سره سم خوندي کوي، تر څو د کوم شخص یا څاروي د ژوبلېدو او یا نورو ملکیتونو ته د زیان اوبنتو مخنیوی وشي،
- 46.5.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت د منظور شوي پلان په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې خپل نیمگري یا پاتې مکلفیتونه ادا کړي (د شک د مخنیوي لپاره، هغه پاتې مکلفیتونه چې تړون لرونکي یې د بیا رغونې او د کان د مخې د بندولو په برخه کې لري)؛
- 46.5.3 د ټولو هغه چارو ترسره کول چې د نافذه قوانینو د رعایت لپاره اړین گڼل کېږي؛ او
- 46.5.4 څومره ژر چې شونې وي، وزارت ته په لیکلې بڼه خبر ورکړي چې د 46.5.1 - 46.5.3 مادو پربنسټ خپل مکلفیتونه سر ته ورسوي.
- د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی
- 46.6 له هغو مواردو پرته چې په 46 ماده کې ذکر شوي، تړون لرونکی بنایي:
- 46.6.1 د جواز ساحې د اعتبار مودې تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې ته تر هغې مودې پورې لاسرسی ولري، چې منطقی له 46.5.1 تر 46.5.3 مادې په رڼا کې د تړون لرونکي د مکلفیتونو د سرته رسولو لپاره اړین دي او ساحې ته د دغو تجهیزاتو وړل او له استازو سره داخلېدل یوازې د مکلفیتونو د ادا کولو او چټکتیا په مقصد وي؛ او
- 46.6.2 د هرې هغې لارښوونې متابعت وکړي چې ساحې ته د لاسرسي په اړه د کومې ادارې له خوا صادرېږي.
- د اجرا د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین بېرته سپارل
- 46.7 وزارت باید:
- 46.7.1 د تړون لرونکي له خوا د 46.5.4 مادې مطابق د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته، وزارت مکلف دی چې تر کومه چې عملي وي، د جواز ساحه تفتیش کړي څو تصدیق کړي چې تړون لرونکي د اکتشاف په منظور شوي پلان، د استخراج منظور شوي پروپوزل او د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې شوي ژمني ترسره کړي دي.
- 46.7.2 څومره چې ژر شونې وي، وروسته له هغې چې وزارت تصدیق کړي چې تړون لرونکي:
- 46.7.2.1 په منظور شوي اکتشافی پلان یا د استخراج منظور شوي پروپوزل کې خپلې ژمني پوره کړي، نو وزارت تړون لرونکي ته د اجرا اړونده تضمین بېرته سپاري؛ او
- 46.7.2.2 د چاپېریال ساتنې د مدیریت په منظور شوي پلان کې یې ژمني پوره کړي، وزارت تړون لرونکي ته د چاپېریال ساتنې د اجرا تضمین بېرته سپاري؛

46.8 وزارت بنایي د خپل لړوم دد پر اساس د چاپیریال ساتني اړوند د اجرا تضمین ټول یا یوه برخه یې بېرته تړون لرونکي ته وسپاري، ترڅو د کان تر تړل کېدو پوري د روان نظارت لپاره یو تضمین وي. که چېرې وزارت وغواړي چې د چاپیریال ساتني د تضمین مقدار کي بدلون راولي، کولای شي چې له نافذه مقررې سره سم یې ترسره کړي.

47 گډې حل لاري

47.1 هغه حقوق او حل لاري چې ددې تړون په نهمه برخه کي مشخصي شوي دي، پر هغو حل لارو سربېره دي او پر هغو حقوقو یا حل لارو باندې نه عوض کېږي یا هغه نه محدودوي چې په همدې نهمه برخه یا په نافذه قانون کي بیان شوي دي.

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملي

48 فرعي قرارداد

48.1 که چېرې تړون لرونکی د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په تړاو کوم قراردادي استخداموي، نو:

48.1.1 تړون لرونکی مکلف دی چې سملاسي د قراردادي او د هغو منرالي فعالیتونو د جزییاتو په اړه چې قراردادي یې په پام کي لري، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي؛

48.1.2 تړون لرونکی باید داد رامنځته کړي چې د قراردادي له لوري د هر منرالي فعالیت له ترسره کولو وړاندې:

48.1.2.1 نوموړی قراردادي، له تړون لرونکي سره په لیکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې تړون د شرایطو رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي؛ او

48.1.2.2 فرعي قراردادي له قراردادي سره په لیکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې تړون شرایط رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي.

48.1.3 د ۴۸،۱،۲ مادي له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې دا داد رامنځته کړي چې قراردادي او د فرعي قراردادي، په منرالي فعالیتونو کي د بوختو کسانو لپاره اړین تکافل پلي کوي.

48.1.4 تړون لرونکی مکلف دی چې دا داد رامنځته کړي چې د تړون لرونکي له خوا د قراردادي او بل هر فرعي قراردادي نظارت او مدیریت په کافي اندازه ترسره کېږي ترڅو تصدیق کړي چې:

48.1.4.1 تړون لرونکی ددې جوگه دی چې د قراردادي او د فرعي قراردادي له خوا ددې تړون شرایط رعایت کېږي؛ او

48.1.4.2 تړون لرونکی د قراردادي یا فرعي قرارداديانو له هغو کړنو له مخکي خبر کړي چې بنایي تړون لرونکی ددې تړون د کوم شرط د نقض له گواښ سره مخ کړي.

48.2 د شک د مخنیوي لپاره:

48.2.1 په دې تړون کي هېڅ شی د تړون لرونکي هغه مکلفیتونه یا مسنولیتونه چې ددې تړون پر بنسټ ورته سپارل شوي، نه شي رفع کولای، ولو که تړون لرونکي خپل ځيني مکلفیتونه کوم قراردادي یا فرعي قرارداديانو ته تفویض کړي هم وي؛

48.2.2 د 48.2.1 مادي د حکمونو له محدودولو پرته، 48.1.3 مادي ته په پام سره که چېرې قراردادي یا فرعي قرارداديان د اړین تکافل په اجرا کولو کي پاتي راشي، دا کار به د تړون لرونکي لپاره په تړون کي د راغلو مکلفیتونو او مسنولیتونو د ترسره کولو خنډ نه گرځي (د شک د مخنیوي لپاره د 24.1 مادي له مخي د تړون لرونکي له خوا د تکافل د اجرا په برخه کي د مکلفیت په شمول)؛ او

48.2.3 تړون لرونکی به د قراردادي او فرعي قراردادي د هر عمل او ترک عمل په وړاندې مسنول وي، داسي چې د قراردادي او فرعي قرارداديانو عمل یا ترک عمل د تړون لرونکي اعمال دي.

49 د مدیریت بدلون

د اړتیا وړ منظوري

49.1 د 24.2 مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د پروژې په سهامدارانو کې تر بدلون راوستلو وړاندې د نافذه قانون او مقرري له مخې د وزارت لیکلې منظوري ترلاسه کړي.

د هغه جواز خنډول چې منظوري ته په تمه دی

49.2 تړون لرونکی دا مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، که د تړون لرونکي په مدیریت کې د وزارت تر لیکلې منظوري وړاندې بدلون راشي، په دغه صورت کې د تړون لرونکي ټول جوازونه د بدلون د پیل په موده کې خنډول کېږي او پر هغه نېټه یې د اعتبار موده پای ته رسېږي په کومه چې وزارت د منظوري لپاره وړاندې شوی غوښتنلیک منظوري وي.

له منظوري پرته د مدیریت بدلون

49.3 که چېرې د تړون لرونکي له خوا د مدیریت بدلون:

49.3.1 د وزارت تر لیکلې منظوري وړاندې پېښ شي او بیا وزارت د تړون لرونکي غوښتنه د مدیریت د بدلون له مخې رد کړي؛ یا

49.3.2 د وزارت له لوري د مدیریت بدلون لپاره د غوښتنلیک تر ردولو وروسته پېښ شي، نو په دې په دغه صورت کې ښايي تړون د 44.1.9 مادې له مخې فسخ شي.

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه

د وزارت له خوا لېږد

50.1 وزارت نه شي کولی چې په دغه تړون کې راغلي حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مگر دا چې وزارت د تړون لرونکي لیکلې موافقه ترلاسه کړي وي.

د تړون لرونکي له خوا لېږد

50.2 تړون لرونکی نه شي کولی چې:

50.2.1 په دې تړون کې راغلي هر ډول حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مگر د جواز یا د جواز منفعت اړونده حقوقو او مکلفیتونو څخه پرته، او

50.2.2 جواز یا د جواز منفعت لېږدولی شي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د منفعت ایجاد هم پکې شاملېږي)، مگر دا چې:

50.2.2.1 تړون لرونکي د کانونو د نافذه مقرري او قانون سره سم له مخکې د وزارت منظوري ترلاسه کړي وي؛ (د یادوني وړ ده چې د افغانستان اسلامي امارت د ریاست الوزراء د اقتصادي

معاونیت د ۱۴۲۵/۰۶/۱۱ هـ ق نېټې د ۳۰۲۲ پر ۳۶۲۵ گڼې حکم په اساس شرکت نه شي کولی خپل قرارداد او سهم په بل چا وپلوري که په خپلو تعهداتو یې په قید شوي وخت کې عمل ونکړ قرارداد یې فسخه او د وزارت د قراردادونو په تور لست کې شاملېږي)؛ او

50.2.2.2 د 50.3 او 50.5 مادې د حکمونو په رعایت سره، د جواز د منفعت ترلاسه کوونکي

لومړی په داسې بڼه له وزارت سره ژمنلیک لاسلیک کړی وي چې وزارت ته د منلو وړ وي او ددې ژمنې پر بنسټ د وزارت په وړاندې دا تعهد لري چې د تړون ټول مکلفیتونه چې د حقونو د لېږد په اړه ذکر شوي یا هم د تړون لرونکي پر خای په صراحت سره بیان شوي وي، رعایت کوي.

50.3 وزارت کولی شي چې په 50.2.2.2 ماده کې د ذکر شوي تعهد پر خای، د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکي مکلف کړي ترڅو پر هغو شرایطو برابر چې په دې تړون کې ذکر شوي دي، د یو بل تړون د عقد لپاره چمتو شي.

50.4 د 50.2.2.2 مادې له مخې د ژمنلیک تر اجرا یا د کانونو د اوسني تړون تر تعدیل کېدو وروسته چې په

50.3 ماده کې راغلي (که د تطبیق وړ وي)، اوسنی تړون لرونکی ددې تړون پر بنسټ د راتلونکو ټولو مکلفیتونو په وړاندې تر هغه بریده آزاد دی، تر کومه چې یاد مکلفیتونه د ژمنلیک یا د کانونو د تړون له مخې د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکي پر غاړه اخلي.

د تضمین امتیاز
50.5 که ترون لرونکی د شریعت مطابق ددی مقصد لپاره د جواز د امتیازونو د لېږد وړاندیز وکړي (د شک د مخنیوي لپاره د جواز د امتیاز رامنځته کول هم پکې شامل دي) چې یوه شخص ته د رهن یا د تضمین د نورو کتو د ورکولو په وسیله د جواز په ساحه کې د منرالي فعالیتونو د تمویل لپاره مالي وجوه ترلاسه کوي، په 50.2.2 ماده کې راغلي ژمنه ښایي د جواز ترلاسه کوونکو په انتخاب یا د یاد شخص له خوا د راتلونکو حقونو په پلي کولو یا هم یاد شخص یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا د واک په پلي کولو پورې مشروط وي، ترڅو جواز یا د جواز امتیاز ولېږدوي.

یوولسه برخه: عمومي حکمونه

51 د وزارت له خوا داد

منظوري

51.1 تر کوم ځایه چې شوني وي او د دې ترون او نافذه قوانینو سره مطابقت ولري، وزارت او ټولې اړونده ادارې به هڅه کوي چې ترون لرونکي سره د پروژې د پراختیا او اجرا په برخه کې د ټولو اړینو منظوریو په ترلاسه کولو کې مرسته وکړي.

د وزارت له خوا د خنډونو نه جوړول او نه تبعیض

51.2 د ترون لرونکي له خوا ددې ترون او د نافذه قوانینو د شرطونو او حکمونو د رعایت په پام کې نیولو سره، وزارت به په هېڅ داسې عمل لاس نه پورې کوي کوم چې:
51.2.1 د ترون لرونکي وړتیا یا توانايي داسې اغېزمنه کړي چې خپله شتمني او کاروبار لکه څرنګه چې لازمه ده، هغسي تنظیم نه شي کړای؛ او
51.2.2 په افغانستان کې دننه د ترون لرونکي د استازو آزاد تګ راتګ زیانمن کړي.

بهرني کارګر

51.3 د ترون لرونکي له خوا د ترون د 29 مادې د شرایطو او د محلي ګټې د منظور شوي پلان د شرایطو په رعایت سره، ترون لرونکي ښایي د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره لکه څرنګه چې اړتیا یا مناسبه وي، بهرني کارګر استخدام کړي.

51.4 د 51.1 یا 51.2 مادو د حکمونو له محدودولو پرته، وزارت مکلف دی چې که چېرې اړتیا ولیدل شي، د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په مقصد د ترون لرونکي له خوا د بهرنيو کارګرو استخدام ته اجازه ورکړي ترڅو په ازاده توګه:

51.4.1 افغانستان ته راشي، کار وکړي او هستوګن شي؛ او

51.4.2 له افغانستان څخه ووځي؛

خو په دې شرط چې یاد کسان به تل د نافذه قوانینو تابع اوسي.

د ترون لرونکي د شتمنیو مصادره

51.5 د 14، 15، 17 او 18 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، وزارت نه شي کولی چې د اجبار له لارې:

51.5.1 د ترون لرونکي له خوا د منرالي فعالیتونو په نتیجه کې استخراج شوي منرالونه یا تولید شوي محصولات مصادره کړي؛ یا

51.5.2 د ترون لرونکي کوم عقاري یا شخصي ملکیت (د شک د مخنیوي لپاره، د هغې ځمکې په ګډون چې د ترون لرونکي ملکیت وي)

خو له هغو مواردو پرته چې د استملاک قانون، د خصوصي پانګونې قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړې وي.

51.6 که وزارت یې اړینه وګڼي چې د 51.5 مادې مطابق منرالونه، محصولات یا نور ملکیتونه په جبري توګه مصادره کړي، نو وزارت مکلف دی چې د نافذه قوانینو سره سم ترون لرونکي ته یې جبران چې عادلانه، کافي او اغېزناک وي، تادیه کړي.

د ترون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک

51.7 په هغه صورت کې چې د کانونو نافذه قانون پلي کېږي، وزارت ژمنه کوي ترڅو د هغې اړونده ځمکې د استملاک په اړه چې د بل شخص ملکیت وي، څومره چې ژر کېدای شي د اقتصادي کمپسیون څخه منظوري ترلاسه او دا کار به لاندې مواردو ته په پام سره ترسره کېږي:

- 51.7.1 تر يادې نېټه وروسته د ۹۰ کاري ورځو په جريان کې کله چې تړون لرونکی د اړونده ځمکې په اړه د کانونو نافذه قانون د حکمونو په پام کې نيولو سره د ځمکې مالک يا متصرف ته د هغه د رضاييت ترلاسه کولو لپاره ليکلي غوښتنه ولېږي.
- 51.7.2 د کانونو د نافذه قانون سره سم تر يادې نېټې وروسته کله چې د ځمکې مالک يا متصرف د تړون لرونکي غوښتنې ته د رد ځواب ورکړي؛ په دواړو حالاتو کې، چې تړون لرونکی مکلف دی وزارت په ليکلي توگه خبر کړي، دغه خبرتيا بايد له لاندې ضمايمو سره مل وي:
- 51.7.3 د ټولو هغو ليکونو کاپي گانې چې د تړون لرونکي او د اړونده ځمکې د مالک يا متصرف ترمنځ تبادله شوي، ضميمه کول؛ او
- 51.7.4 په دې اړه غوښتنه چې وزارت د عامه گټو په خاطر د اړونده ځمکې د استملاک لپاره د اقتصادي کمپسيون څخه منظوري ترلاسه کړي.
- 51.8 تړون لرونکی مني او موافقه کوي چې که چېرې اقتصادي کمپسيون د عامه گټو په موخه د استملاک وړانديز چې د کانونو نافذه قانون کې تصريح شوی، تصويبوي، نو:
- 51.9 ښايي د خسارې جبران (د معادلې ځمکې د ورکړې په شمول) د استملاک قانون له مخې د استملاک کونکي ادارې له خوا د تاديې وړ وي؛ او
- 51.9.1 په دغه صورت کې تړون لرونکی مکلف دی چې د استملاک د ادارې تر غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په موده کې، د اړونده ځمکې د استملاک په موخه دغې ادارې ته د خسارې معادل تاديه کړي.

52 غير مترقبه پېښې (فورس ماژور)

غير مترقبه پېښې

- 52.1 د 52.2 مادې په رعايت سره، د تړون د 52 مادې د موخې په رڼا کې غير مترقبه پېښه هغې پېښې يا حالت يا د پېښو يا حالاتو ترکيب ته وايي کوم چې:
- 52.1.1 د اټکل وړ نه وي؛
- 52.1.2 منطقاً د زيانمن لوري له کنترول يا اختيار څخه پورته وي؛
- 52.1.3 په دې تړون کې د زيانمن لوري د راغلو مکلفيتونو (له هغه مکلفيت پرته چې د تادياتو په اړه وي) د خنډ يا تقصير لامل شي؛ او
- 52.1.4 د غير مترقبه پېښې په وخت کې دا توقع نه شوای کېدای چې زيانمن لوري د صنعت د غوره کړنې پر اساس د معقولانه او خپرکانه کوښښونو په ترسره کولو سره د هغې مخنيوی کړی وای يا يې کنترول کړی وای؛ او
- تر هغه بريده چې په 52.1.1 - 52.1.4 مادو کې ذکر شوي شرايط پوره کړي، لاندې حالات غير مترقبه پېښې گڼل کېږي:
- 52.1.5 جگړه، پاڅون، بلوا، مدني نافرمانې او تروريستي اعمال؛
- 52.1.6 محاصري، تحريمونه، عام اعتصابونه او يا د هيواد يا اړونده صنعت په سطحه کارگري شخړې چې له زيانمن يا زيانمن لوري يا د زيانمن لوري له نورو اړوندو لورو سره تړاو ونه لري؛
- 52.1.7 وبا گانې يا قرنطين؛ او
- 52.1.8 زلزله، طوفان، سېلاب، اور لگېدنه، تالنده برېښنا يا د هوا نور وړانونکي پېښې.
- 52.2 پر 52.1 مادې سربېره، د 52 مادې د موخو په رڼا کې لاندې پېښې يا حالتونه په غير مترقبه پېښو کې نه راځي:
- 52.2.1 اقتصادي تنگلاسي يا د بازار په شرايطو کې بدلون؛
- 52.2.2 هغه پېښې چې ددې تړون پر اساس د يوه زيانمن طرف د مکلفيتونو اجرا سختوي، خو ناممکن کوي يې نه؛
- 52.2.3 جگړې، پاڅونونه، بلواوې، مدني ناکړاري او تروريستي اعمال، مگر دا چې دغه پېښې:
- 52.2.3.1 په مستقيم ډول د جواز سيمه اغېزمنه کړي يا په مادي توگه د استخراجي پلان تطبيق مختل يا مخنيوی يې وکړي؛
- 52.2.3.2 په پورتنۍ ماده کې مشخص شوي اړونده وضعيت د پام وړ خرابوالي لامل شي کوم چې د انفاذ د نېټې اړونده شرايطو سره تړاو ولري؛ او
- 52.2.3.3 تړون لرونکي د کورني امنيت پلان کې راغلي تعهدات پلي کړي وي؛

52.2.4 د جواز ساحي موجوده شرطونه، د موجوده ناچاوده مهماتو په شمول؛
52.2.5 د جواز په سيمه کې تر معمولي کچې ډېر د ژمي اوږدېدل؛ او
52.2.6 نورې هغه پېښې يا حالات چې د پېښېدو په وخت کې، د غير مترقبه پېښو له تعريف سره چې په 52.1 ماده کې وړاندې شوي، نږدې مستقيم تړاو ونه لري.

د غير مترقبه پېښو اغېزې
52.3 د 52.4 مادې په پام کې نيولو سره، که چېرې کومه غير مترقبه پېښه ددې سبب کېږي چې په تړون کې د تړون لرونکي يا وزارت (زيانمن لوری) د راغلو مکلفيتونو د اجرا مخنيوی کوي يا يې د خنډ لامل ګرځي، نو:

52.3.1 د زيانمن شوي لوري اړونده مکلفيتونه (له مالي مکلفيتونو پرته)؛ او
52.3.2 د مقابل لوري اړونده مکلفيتونه به کوم چې د زيانمن لوري د مکلفيتونو په اجرا پورې متکي دي، له هغې نېټې څخه خنډول کېږي کوم چې فورس ماژور (غير مترقبه) پېښې د يادو مکلفيتونو د اجرا مانع ګرځي يا هغه خنډوي او دا حالت به تر هغې دوام مومي چې د 52.9 مادې مطابق فورس ماژور پېښې پای ته رسېږي.

د غير مترقبه حالاتو په اړه خبرتيا
52.4 که چېرې يو زيانمن لوری د غير مترقبه پېښو له امتياز څخه د برخمن کېدو دعوی کوي، نو:

52.4.1 بل لوري د هغې پېښې يا حالاتو يا د دواړو پېښو يا حالاتو په اړه خبر کړي چې فورس ماژور لامل کېږي، او د فورس ماژور تر پېښېدو وروسته د 10 ورځو په جريان کې وروسته تر هغې چې زيانمن لوری په لومړي ځل د فورس ماژور په اړه خبرېږي، څومره ژر چې شونې وي خبر ورکړي؛
52.4.2 بل لوری سملاسي د هغو اقداماتو په اړه خبر کړي چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو په موخه تر لاس لاندې نيول شوي وي؛

52.4.3 د 54.5 مادې حکمونه رعایت کړي، که څه هم 52.4 ماده په خپله بايد د يو زيانمن لوري له خوا د 54.4 مادې سره سم د خبرتيا د صدور خنډ ونه ګرځي.

52.4.4 ددې تړون له مخې د خپلو هغو مکلفيتونو ترسره کولو ته دوام ورکړي چې فورس ماژور پېښو له کبله نه دي اغېزمن شوي؛ او

52.4.5 څومره ژر چې شونې وي، ددې تړون له مخې د خپلو مکلفيتونو سرته رسول بېرته پيل کړي.
د اغېزو راکمولو مکلفيت

52.5 زيانمن لوری مکلف دی چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو راکمولو لپاره غوره هڅې وکړي او د مکلفيتونو په سرته رسولو کې رامنځته شوی خنډ حداقل ته ورسوي.

هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل وړ نه دي
52.6 بي له دې چې ددې تړون پر بنسټ د يو زيانمن لوري مکلفيتونه اغېزمن شي، په 52.5 ماده کې د درج شويو مکلفيتونو په شمول، که چېرې يو زيانمن شوی لوری يې مناسبه ونه ګڼي، ياد لوری مکلف نه دی چې د محاصري، تحريم، اعتصاب يا کارګري اختلاف اړونده شخړو د حل لپاره سره کېږي.
52.7 که چېرې يو زيانمن شوی لوری په 52.6 ماده کې ذکر شويو مواردو ته په رسيدګي کې پاتې راشي، دا پېښه بايد داسې ونه ګڼل شي چې ګڼي د زيانمن لوري په کنټرول کې وه، يا هم په 52.1 ماده کې د فورس ماژور پېښو تعريف ته په پام سره، زيانمن لوري د يادو پېښو مخنيوی کولای شوی يا يې هم په کنټرولای شوی.

لګښت
52.8 پر هغو حکمونو سربېره چې د 52 مادې له حکم سره مغايرت لري، د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو لپاره د کوبښونو په لړ کې، هېڅ زيانمن لوری اړ نه دی چې د اړوند کار ترسره کولو لپاره تر معقولي اندازې زياتې پيسې مصرف کړي. په دې توګه، د زيانمن شوي لوري هېڅ ډول مالي وضعيت بايد په پام کې ونه نيول شي.

د غير مترقبه پېښو پای
52.9 فورس ماژور پېښې به د لاندې مواردو مخکې پای ته رسېږي او د زيانمنو لورو مکلفيتونه چې د 52 مادې له مخې خنډېدلي دي، بېرته د بشپړ اجرا او انفاذ حالت ته راګرځي:

52.9.1 هغه وخت کله چې مقابل لوری د زیانمن شوي لوري خبرتیا ترلاسه کړي، کوم چې بیانوني چې نوموړی لوری ددې جوگه دی چې په دې تړون کې د راغلو مکلفیتونو اجرا بیا پیل کړي (دغه ډول خبرتیا باید په ممکنه لڼد وخت کې واستول شي)؛ او
52.9.2 هغه وخت کله چې زیانمن شوی لوری په تړون کې د راغلو ژمنو اجرا له سره پیل کړي.

د غیر مترقبه پېښو د دوام له امله د تړون فسخ کول

52.10 که چېرې د فورس ماژور یوې پېښې پر له پسې شپږ میاشتني مودې پورې دوام وکړي نو:
52.10.1 دواړه لوري باید د 52.2 مادې په پام کې نیولو سره، د حسن نیت له مخې مذاکرات پیل کړي او که چېرې په دې تړون کې تعدیلاتو ته اړتیا وي، په اړه یې هوکړې ته ورسېږي؛ او
52.10.2 که چېرې:
52.10.2.1 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د زیانمن شوي لوري له خوا د فورس ماژور په تړاو تر خپرې کړې خبرتیا وروسته د ۱۲ میاشتو په جریان کې د تړون د تعدیل په اړه هوکړې ته ونه رسېدل؛ یا
52.10.2.2 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د تړون د یو یا دوه مورده تعدیلاتو په اړه د هغې مودې په جریان کې چې په 52.10.2.1 کې تصریح شوي، موافقې ته ورسېږي، خو یاد تعدیلات د 52.3 مادې مطابق د شپږو میاشتو په موده کې د اجرا وړ ونه ګرځي نو.
په دغه صورت کې له 52.11 مادې سره سم وزارت کولی شي چې دغه تړون فسخه کړي او د تړون فسخه له یو لوري څخه بل ته د خبرتیا تر لېږلو وروسته د اجرا وړ دی.
52.11 که چېرې تړون د 52.10 مادې مطابق د وزارت له خوا فسخ شي، د تړون 45 ماده د تطبیق وړ ده.

53 د اختلافونو حل

د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز (ACDR)

53.1 د 53.2 مادې په پام کې نیولو سره، که چېرې ددې تړون په اړه کومه شخړه، اختلاف یا دعوی رامنځته کېږي او د تړون د یو اړخ له لوري بل اړخ ته د خبرتیا تر استولو وروسته دواړه لوري د ۶۰ ورځو په جریان کې کومې هوکړې ته ونه رسېږي، نو موضوع به د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز کې حکمیت ته محول کوي.
53.2 د شک د مخنیوي لپاره، اړخونه په دې وسیله په صراحت سره څرګندوي چې هر هغه اختلاف یا شخړه چې له دې تړون څخه رامنځته کېږي، د حل لپاره به د افغانستان د سوداګریزو شخړو مرکز ته وړاندې کېږي.
53.3 د حکمانو شمېر باید درې تنه وي.
53.4 د حکمیت قرار کېدای شي چې د یو مشخص مقدار پیسو د تادیه کولو یا هم د یو عمل د ترسره کولو، د یو عمل د نه ترسره کولو یا هم ددغه ډول اعمالو د ترکیب په اړه د حکم صادرول وي.
53.5 د حکمیت ځای کابل، افغانستان دی.
53.6 د حکمیت قرار په هغه صورت کې چې دواړه لوري پرې رضایت ولري نهایی او د تطبیق وړ دی. د یو لوري د نه رضایت په صورت کې موضوع اړونده داخلي محاکمو ته محول کېږي.
53.7 د افغانستان محاکم کولی شي چې د حکمیت قرار د انفاذ په اړه خپل صلاحیت اعمال کړي.
53.8 تر کوم ځایه چې شونې وي، تړون لرونکی او وزارت دواړه کولی شي چې د شخړې په جریان کې د تړون تطبیق ته دوام ورکړي.

54 محرمانه معلومات

اسناد

54.1 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم وزارت به:
54.1.1 د اوسني تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ښېف مالکانو جزییات به د دغه تړون تر لاسلیک وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

- 54.1.2 د جواز يوه نسخه او د جواز لرونکي د ذينفع مالکانو جزییات به هم د جواز تر صدور یا انتقال وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جريان کې خپروي؛
- 54.1.3 وزارت مکلف دی چې له نافذه مقررې سره سم، د ثبت شویو معلوماتو محتویات وساتي او هغه د عامه لاسرسي وړ وگرځوي؛
- 54.1.4 پر نورو موضوعاتو سربېره، د ثبت شویو معلوماتو محتویات به د تړون اړونده ځیني جزییات لکه څرنګه چې په نافذه مقررې کې ذکر شوي، شامل وي؛
- 54.1.5 د هغو اسنادو کاپي ګانې چې ددې تړون پر بنسټ د خپراوي وړ وي، د کانونو نافذه مقررې سره سم به د عامه لاسرسي وړ ګرځي؛ او
- 54.1.6 اسناد باید په دې دلیل له خپرولو یا عامه لاسرسي ته له وړاندې کولو څخه پاتې نه شي چې ګني د یادو اسنادو ځیني محتویات د محرمو معلوماتو لرونکي دي.

د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول

- 54.2 د 54.4 مادې د مفهوم له مخې، تر لاسه کوونکی لوری باید محرمانه معلومات د یو ثالث شخص په واک کې ورنه کړي، همدا راز له محرمانه معلوماتو څخه په هېڅ ډول استفاده نه شي کولای، مګر دا چې له دغه تړون یا نافذه قوانینو سره سم له خپلو حقونو څخه د ګټې اخیستنې او یا خپلو مسؤلیتونو پر ځای کولو لپاره وکارول شي.
- 54.3 تر لاسه کوونکی لوری باید ډاډ ورکړي چې هر استازی یې چې د 54 مادې د مقصد په رڼا کې محرمانه معلومات د هغوی په واک کې ورکول کېږي، د یاد شوي بند محتوا به مراعاتوي.
- 54.4 د 54.2 مادې له مخې، تر لاسه کوونکی لوری په لاندې مواردو کې له محرمانه معلوماتو ګټه اخیستلای او یا یې افشا کولای شي:
- 54.4.1 د 54.5 مادې له مخې، تر لاسه کوونکی لوری به د معلوماتو د افشا کوونکي ادارې مخکې له مخکې رضایت تر لاسه کړی وي (دا رضایت باید په غیر منطقي او مشروط ډول نه وي تر لاسه شوی او خنډول شوی هم نه وي)؛
- 54.4.2 د معلوماتو افشاء کول به د تر لاسه کوونکي لوري استازي ته وي چې موخه یې له دغه تړون یا نافذه قانون او مقررې سره سم د تر لاسه کوونکي لوري له حقونو استفاده یا تر لاسه کوونکي لوري مسؤلیت پر ځای کول وي.
- 54.4.3 د کانونو نافذه قانون او مقررې او یا نور نافذه قوانین یې افشاء کول لازم وېوې.
- 54.4.4 معلومات د مالي مسؤلینو او یا د ښه نیت له مخې د تر لاسه کوونکي لوري د مالي مسؤلینو او یا هم له تر لاسه کوونکي لوري سره اړوند کوم درېیم کس په واک کې ورکړل شوي وي او هغه کس هم هوکړه کړې وي چې د 54 مادې محتوا به مراعاتوي؛ او یا
- 54.4.5 افشاء د پېرودونکي لپاره او په دغه تړون یا ورکړل شوي جواز کې د تر لاسه کوونکي لوري له حقوقو او ګټو سره په ښه نیت سره شوي وي او د معلوماتو تر لاسه کوونکی کس به هم د 54 مادې د محتوا له رعایت کولو سره هوکړه کوي.

رضایت

- 54.5 په هغه صورت کې چې تړون لرونکی د وزارت له لوري د رضایت نامې په اړه د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته تر پنځو کاري ورځو پورې په لیکلې بڼه، د 54.4.1 مادې له حکم سره سم خپل څرګند مخالفت اعلان نه کړي، په دې صورت کې به د محرمانه معلوماتو د افشاء او استفادې پر بنسټ د تړون لرونکي رضایت بلل کېږي. البته په هغو حدودو کې چې د وزارت له لوري د معلوماتو افشاء د خلکو د روغتیا، خونديتیا او امنیت ساتنې لپاره په بېرنيو حالاتو کې اړین وبلل شي.

55 خبرتیاوي

د خبرتیا استول

- 55.1 هر ډول خبرتیا یا اړیکې چې ددې تړون له مخې یې اړخونه له یو بل سره تامینوي، باید په لیکلې بڼه په پښتو یا په دري ژبو وي او په لاندې طریقو سره واستول شي:
- 55.1.1 د تړون لرونکي په پته دې ولېږل شي او د اړوندې څانګې د پام اړولو لپاره یې باید د اړونده شعبي یا د امر په نوم (که چېرې د تطبیق وړ وي) چې لاندې مشخص شوي، نښاني کړي؛ یا
- 55.1.2 هغه لوري ته د ایمېل له لارې او د څانګې او یا اړوند امر (که موجود وي) له نښاني سره ولېږل شي، لکه څرنګه چې په لاندې ډول مشخص شوي دي.

تړون لرونکی:

پته: د مجل تالار کوڅه، کارته چهار، کابل، افغانستان

ایمېل: waliknoorzi2023@gmail.com

وزارت:

پته: مکرویان څلور لاری کابل

برېښنالیک: lsmmd@momp.gov.af

د اړیکې د جزئیاتو بدلون

55.2 تړون لرونکی تصدیقوي چې:

55.2.1 د کانونو د نافذه قانون له مخې تړون لرونکی مکلف دی چې ځان د ثبت شوي پتي پر سموالي او کره والي داده کړي؛ او

55.2.2 پته او برېښنالیک د اړونده نافذه مقرري د حکمونو له مخې بدلېدای شي.

55.3 که وزارت [۳] کاري ورځې وړاندې تړون لرونکی کس د خپلې پتي او ایمېل پر بدلېدو خبر کړي، هر ډول لېږل شوي خبرتیا او مکتوب هغه مهال د اعتبار وړ دی چې وروستي ایمېل یا پتي ته لېږل شوي وي.

د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوي دي

55.4 هر ډول لېږل شوي خبرتیا باید تر لاندې ټاکل شوو مودو وروسته تر لاسه شوي وبلل شي:

55.4.1 که تحویل شوي وي، هغه وخت چې په اړونده پته اېښودل شوي وي

55.4.2 که د پوست له لارې لېږل شوي وي، د لېږلو تر نېټې وروسته پینځه (۵) کاري ورځې (یا که پوست له هېواده بهر ته وي) لس (۱۰) کاري ورځې؛ او یا

55.4.3 که د ایمېل له لارې لېږل شوي وي، د اتوماتیکي تاییدې له راتلو سره سم؛ که اتوماتیک ځواب رانه شي، له هغه وخت څخه درې ساعته وروسته چې ایمېل یا برېښنالیک د لېږونکي لخوا لېږل شوي وي، او دا وخت د هغه وسیلې په حواله ټاکل کېږي چې برېښنالیک یې لېږلی وي.

55.5 له دې سره سره، که خبرتیا یا برېښنالیک په غیر رسمي ورځ او یا د مازدیگر تر ۵:۰۰ بجو وروسته لېږل شوي وي، د لېږلو نېټه به یې د راتلونکي کاري ورځې پیل وبلل شي.

56 متفرقه حکمونه

د تړون د لوړو ترمنځ اړیکه

56.1 دغه تړون:

56.1.1 د طرفینو ترمنځ د شراکت او گډې پانګونې (joint venture) هېڅ اړیکه نه رامنځته

کوي؛ یا

56.1.2 هېڅ لوري حق نه لري، چې د بل لوري په استازیتوب یو کار ترسره او یا کوم مسؤلیت ومني.

لګښتونه

56.2 مګر دا چې په دې تړون یا د کانونو نافذه قانون کې بل ډول تصریح شوي وي، د تړون هر لوري مکلف دی چې ددې تړون او د اړونده د نورو اسنادو د چمتو کولو، مذاکرې، اجرا یا رعایت په تړاو هر ډول لګښتونه او مصارف خپله ورکړي.

نور اقدامات

56.3 هر لوري مکلف دی چې په خپل شخصي لګښت ټول اسناد چمتو کړي او یا له مقابل لوري څخه د غوښتنې وړ چارو د اجرا لپاره درېیم شخص وګوماري تر څو دغه تړون او دې ته ورته نورې معاملې په ګټور او بشپړ ډول له نیمګړتیا لرلو پرته عملي شي

پر تړون حاکم قانون او قضایي واک

56.4 دا تړون د افغانستان د نافذه قوانینو پر اساس تنظیمیږي. د 53 مادې په پام کې نیولو سره، دواړه لوري د د ذکر شویو محاکمو ځانګړی واک او استئناف خواهي مني.

د تړون ژبه

56.5 دغه تړون پر پښتو او انگلیسي ژبو چمتو شوی او اجرا کېږي چې هر لوری به په دواړو ژبو د تړون یوه کاپي ترلاسه کوي. که چېرې په دواړو ژبو د چمتو شوي تړون د نسخو ترمنځ توپیر وي، پښتو نسخې ته ارجحیت ورکول کېږي.

د تفکیک قابلیت

56.6 د دغه تړون هر حکم په جلا توګه د تفکیک وړ دی.

معافیتونه

56.7 د دې تړون له مخې د یو حق، واک یا حل لارې په اړه معافیت باید د یو لوري له خوا بل لوري ته په لیکلې بڼه وي. دا معافیت به د کوم مکلفیت یا نقض د ضمني معافیت په معنی نه وي.

د غرامت دوام

56.8 په دغه تړون کې هر غرامت د تړون لرونکي جلا او له نورو مسؤلینونو څخه خپلواک مسؤلیت دی او د تړون تر فسخې وروسته هم دوام کوي.

[د دې پاڼې پاتې برخه عمداً خالي پرېښودل شوې ده.]

لومړی جدول: اکتشافی جواز

لومړی برخه: مقدم شرطونه

مقدم شرطونه	وروستنۍ نېټه
۱ وزارت حق لري چې دغه ترون فسخ کړي که چېرې ترون لرونکی له کوم معقول او موجه عذر پرته خپل کارونه د دوو (۲) میاشتو په موده کې په پرله پسې ډول وځنډوي.	
۲ ترون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د پروان ولایت د کوه صافي د څلورم بلاک د کروماتو په پروژې کې د اکتشاف په مرحله کې 83,410,000 (درې اتيا ميليونه څلور لکه او لس زره) افغانۍ پانگونه وکړي. ترون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د استخراج په مرحله کې 125,500,000 (یوسل پنځه ویشتم ميليونه او پنځه لکه) افغانۍ پانگونه وکړي.	
۳ ترون لرونکی مکلف دی چې خپل اکتشافی فعالیتونه د نړیوالو معیارونو لکه CRIRSCO او داسې نورو معیارونو سره سم ترسره او پلي کړي.	
۴ ترون لرونکی مکلف دی چې د کان اړونده ټولې چارې په خپله ترسره کړي، نشي کولای خپل قرارداد او یا یې سهم په بل چاه وپلوري.	
۵ که چېرته ترون لرونکی په خپلو تعهداتو په قید شوي وخت کې عمل ونکړي، نو دا قرارداد به فسخه کړل شي او شرکت به یې د وزارت په تور لست کې شامل کړل شي.	
۶ ترون لرونکی مکلف ده چې حد اقل پینځه تنه کډوالوته د کارزمینه برابره کړي.	

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

د جواز اضافي شرط	
۱. هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت له خوا په راپور کې د کانونو نافذه قانون مطابق ځای پر ځای شوي دي (د لرغونو آ او فرهنگي آثارو په اړه)، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه ترون په ۲،۲،۳،۳۴ الف) ماده کې ذکر شوي دي.	۱.

دریمه برخه: د جواز ساحه

د دغه ساحي مساحت (3.094993) کیلومتر مربع دی چې کورډینات یې په لاندې ډول دي:

عرض البلد	طول البلد
34 51 42.34	69 29 33.98
34 51 54.56	69 29 29.05
34 52 5.13	69 29 48.92
34 52 47.80	69 30 13.36
34 52 52.44	69 30 53.62
34 51 55.03	69 31 3.26

دويم جدول: استخراجي جواز

لومړۍ برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
1.	د کان کیندنې د پروپوزل په اړه ټول هغه شرطونه چې د اقتصادي کمپسيون له خوا د کان کیندنې پر جواز لرونکي باندې د کانونو د نافذه قانون مطابق وضع کېږي.
2.	هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت له خوا په راپور کې د لرغونو او فرهنگي آثارو په اړه وضع شوي دي، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون په ۲، ۲، ۳، ۳۴ ماده کې ذکر شوي دي.

درېم جدول: زېربنا او عامه کارونه

لومړی برخه: زېربنا

هغه زېربناوې چې باید تړون لرونکی یې ورغوي	
1. تړون لرونکی مکلف دی چې د معدن ساحې کې د پروژې لپاره زېربنا ورغوي.	
2. تړون لرونکی مکلف دی چې د دغې پروژې د ټولو منرالي فعالیتونو لپاره د اړتیا وړ بریښنا او اوبه رسول تامین کړي.	
3. تړون لرونکی باید د کان کیندنې فعالیتونو پورې اړوند ټول سرکونه جوړ کړي.	

دویمه برخه: عامه کارونه

هغه عامه کارونه چې تړون لرونکی یې باید وکړي	وخت
1. شرکت مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلو ژمنو سره سم په سیمه کې د ټولنیزو خدمتونو په برخه کې خدمات وړاندې کړي	

ونډه وال

شماره	سهم لرونکی	د سهم لرونکي سلنه
۱	طیب زابل د کانونو د استخراج او پروسس شرکت	۱۰۰ سلنه

څلورم جدول: خانگري شرایط

هغه خانگري شرایط چې تړون لرونکی یې باید عملي کړي:

خانگري شرایط	وروستی نېټه
۱. تړون لرونکی حق نه لري چې د خرڅلاو لپاره په هیڅ مقدار خام مواد له هیواد څخه بهر صادر یا خرڅ کړي.	
۲. تړون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د کرومایټو بشپړه د پروسس فابریکه نصب کړي	

د اکتشاف تعهدات:

د اکتشاف تعهدات:

تړون لرونکی مکلف دی چې د اکتشاف په مرحله کې به لاندې فعالیتونه (البته محدود نه دي) ترسره کوي. برسېره پردې، د امتیاز اخیستونکي باید د کان کیندنې ټول فعالیتونه له نړیوالو معیارونو سره سم ترسره کړي.

- مقدماتي اکتشاف تر سره کول
- جیوفزیکل سروی تر سره کول
- جیوکیمیکل سروی ترسره کول
- جر کیندل
- کور ډریلنگ (برمه کینده)
- دنمونو تجزیه او تحلیل تر سره کول
- دذخیرو محاسبه کول
- د امکان سنجی مطالعات ترسره کول

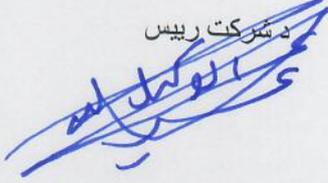

اجراء:

تړون لرونكى

د طيب زابل د استخراج او پروسس شركت

د شركت رييس

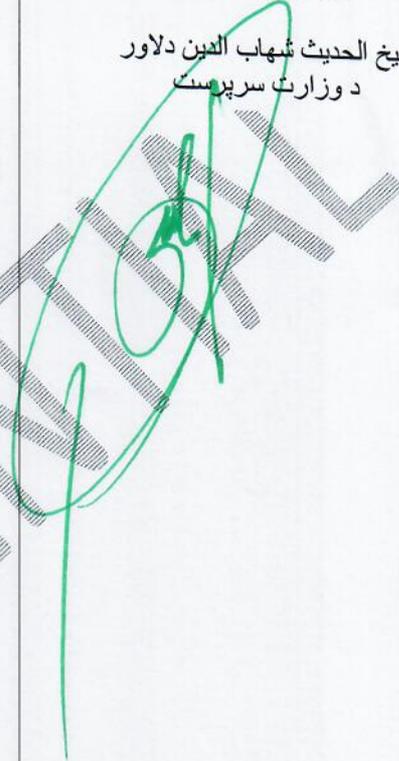

تړون وركوونكى

د كاتونو او پتروليم وزارت

شيخ الحديث شهاب الدين دلاور

د وزارت سرپرست

CONFIDENTIAL

لومړۍ شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پلان
[ولیکئ]

